

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945, njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zaključ
nad Cerknim, razmnožen
na ciklostil. Od 5. do 17.
septembra 1944 se je ti-
skal v tiskarni «Dobrodo»
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra
1944 do 1. maja 1945 v
tiskarni «Slovenija» pod
Vojskim pri Idriji, do 8.
maja 1945 pa v osvoboje-
nem Trstu, kjer je izšla za-
dnja številka. Bil je edini
tiskani partizanski DNEV-
NIK v zaslužni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije)
Tlx 460270

11
5723

OSREDNJA KNJINICA
S. VILHARJA
TRGO REVOLUCIJE 1 P.P. 132
66001 KOPER
7096 AA
60100200

Poština plačana v gotovini
Abn. postale 1 grupe

Cena 650 lir - Leto XLII. št. 177 (12.502)

Trst, torek, 29. julija 1983

Za najhujši atentat v letošnjem letu si nihče ni prevzel odgovornosti Silovita eksplozija v središču Bejruta terjalo 32 smrtnih žrtev in 120 ranjenih

Bush nadaljeval pogovore v Izraelu

JERUZALEM — Ameriški podpredsednik George Bush je včeraj nadaljeval z obiskom v Izraelu. Obiskal je Jeruzalem, kjer je večji del dneva namenil zasebnemu obisku. Njegovo bivanje v Izraelu je tako prešlo v zatišje in vsa pozornost je bila še vedno osredotočena na predsinočni govor ministrskega predsednika Šimona Peresa. Izraelski premier je o srečanju z maroškim kraljem Hasanom govoril v zdravici na slavnostnem kosilu, ki ga je priredil v čast Georgea Busha. Ob tej priložnosti je Peres izrazil prepričanje, da bo moč premostiti številne ovire in da bo Izrael nadaljeval s prizadevanji za mir na Bližnjem vzhodu, h katerim bodo ZDA bistveno pripomogle. Peres je tudi izrazil prepričanje, da bo »demokracija končno prevladala povsod v svetu in tudi na Bližnjem vzhodu« ter je poudaril, da ni nobene alternative svobodi, ki jo tako zelo ljubijo kristjani, židje in muslimani.

Bush pa je v svoji zdravici dejal, da prijateljstva med ZDA in Izraelom ne bo nikoli konec ter je izrazil upanje, da bo lahko med svojim obiskom v tej državi poglobljeno razpravljalo o vprašanju miru, varnosti, gospodarstva in boja proti terorizmu.

BEJRUT — Dvaintrideset oseb je izgubilo življenje in približno 120 je bilo ranjenih v hudem atentatu, do katerega je prišlo včeraj v krščanski četrti Bejruta. Okoli 8.30 je eksplodiral z razstrelivom napolnjen avtomobil. To je bil najhujši atentat v Libanonu v letošnjem letu.

O tem, kako silovita je bila eksplozija, priča že dejstvo, da so motor avtomobila našli celih 120 metrov od kraja, kjer je bil avto parkiran. Vsa bližnja okolica eksplozije je bila povsem opustošena, poslopja porušena, v številnih hišah so izbruhnili požari, posledice eksplozije pa so bile zaznavne tudi daleč naokoli. Reševalne skupine so bile na delu ves dan in sinoči še niso odstranile vseh ruševin. Po prvih podatkih naj bi atentat terjalo 32 smrtnih žrtev, kar je največje število v letošnjem letu. 21. januarja letos je v podobnem atentatu izgubilo življenje 30 oseb, 130 pa je bilo ranjenih.

Do atentata je prišlo v bližini »zelene črte«, ki deli libanonsko prestolnico na dva dela. Zaenkrat še ni bilo mogoče ugotoviti, katera organizacija je odgovorna za atentat, kajti odgovornosti še uradno ni prevzel nihče. Nasprotno, tako kristjani kot muslimani so atentat odločno obsodili in se medsebojno obtožili. Vsekakor pa je bejrutski radio »Libanonski glas« včeraj objavil vest, da je do atentata prišlo v bližini sekcije falangistične stranke ter da je prišlo predsinočnim do spopadov, v katerih so muslimani utrpeli velike izgube. Po poročanju istega radia naj bi muslimanske sile utrpeli štiri smrtne žrtve in 38 ranjencev. Po drugi strani pa so iz zahodnega Bejruta prišle vesti, da gre za provokacijo kristjanov in »njihovih židovskih zaveznikov«, ki naj bi hoteli obtožiti sirske sile.

Kitajski predlagal sodelovanje v vesolju in obmejne popravke Gorbačov najavil delen umik sovjetskih čet iz Afganistana še pred koncem leta

MOSKVA — Gorbačov nadaljuje svojo »ofenzivo dobre volje« za popustitev mednarodne napetosti. V Vladivostoku, najvažnejši luki ob Japonskem morju in kulturno-gospodarskem središču sovjetskega Daljnega vzhoda, je državnik napovedal delen umik čet iz Afganistana in občutno skrčenje vojaških enot v Mongoliji, predlagal Kitajcem sodelovanje pri vesoljskem raziskovanju in obljubil, da bo SZ pazljivo proučila najnovejše Reaganove predloge v zvezi z razoroževanjem.

Iz Afganistana bo Sovjetska zveza še letos vpoklicala šest regimentov — enega oklopnega, dva pešadijska in tri za protiletalsko obrambo — kar naj bi zneslo okrog 6.000 mož. Umik, dogovorjen s kablusko vlado, se bo odvil tako, da ga bodo mogle preveriti vse zainteresirane države s Pakistanom na čelu. Moskva je z Afganistanom tudi že sestavila časovni raspored za umik celovitega vojaškega kontingenta, ki je na zasedenem ozemlju od leta 1979 in ki naj bi po zahodnih cenitvah štel 80-100.000 mož. Gorbačov je dodal, da bo moč operacijo še pospešiti, če bodo pogajanja med Afganistanom in Pakistanom, ki potekajo ob posredovanju OZN v Ženevi in v katerih glavni tajnik KP SZ že

vidi določen napredek, obrodila dobre sadove. Pakistanska vlada je na to povoljno reagirala, čeprav je napovedani umik označila šele kot »prvi mali korak« na poti do popolnega umika čet. Glasnik zunanjega ministrstva je pribil, da bo Pakistan napel vse sile za sporazum.

Napoved o umiku čez iz Mongolije ni sicer sad že sklenjenega sporazuma, kajti SZ in Mongolija se o tem šele menita, kaže pa, da do njega zagotovo pride. Obe napovedi Gorbačova mimo njune splošne politične teže izrazito zvenita kot sporočili sovjetske dobre volje Peking. Ne gre pozabiti, da so Kitajci kot predpogoj za normalizacijo odnosov s Kremljem zahtevali prav umik čet iz Mongolije in Afganistana — ter vietnamskih iz Kampučije, česar pa Gorbačov ni omenil. Pač pa je Kitajski predlagal skupno raziskovanje v vesolju (sovjetski strokovnjaki bi npr. lahko vadili kitajske kozmonavte) in celo pogajanja za morebitne obmejne popravke, »tako da bi reka Amur ne ločevala, temveč združevala sosed«. Meja bi v tem smislu lahko vseskozi tekla sredi Amurja, ne pa, kot sedaj, mestoma po kitajskem in mestoma po sovjetskem bregu, kar je leta 1969

NADALJEVANJE NA 2. STRANI

Izid volitev na Tajskem

BANGKOK — Na predčasnih splošnih volitvah je zmagala sredinsko usmerjena Demokratska stranka, ki jo vodi dosedanji podpredsednik vlade Rattakul. Ni sicer dosegla absolutne večine — 174 sedežev v poslanski zbornici — si je pa zagotovila 100 od skupnih 347 sedežev ali skoraj še enkrat toliko kot na volitvah leta 1983. Na drugem mestu je po številu pridobljenih sedežev zmerno usmerjena stranka Chart Thai (63), ki je doslej bila v opoziciji, dobro pa se je odrezala tudi desničarska Stranka demokratske unije (34 sedežev), ki jo podpirajo industriji, finančniki in bivši vodja glavnega štaba vojske gen. Kamlang-Ek, živ nasprotnik dosedanjega premiera Prema Tinsulanonde, ki bo zelo verjetno spet izvoljen na tem položaju. Največja porazenka je Stranka socialne akcije (vodi jo dosedanji zunanji minister Savetsila),

Pogreb žrtev usada

V cerkvi svetega Blaža v Seniseju je bila pogrebna svečanost za osmimi žrtvami sobotnega usada. (Telefoto AP)

NA 12. STRANI

V noči od sobote na nedeljo

V Gorici pomazali naš Kulturni dom

GORICA — Običajni neznanci z nacionalšovinistično in fašistično mentaliteto in vzgojo so v noči od sobote na nedeljo pomazali Kulturni dom v Gorici z za vse Slovence žaljivo frazo, ki nas spominja na ostudni protislovenski plakat razobešen v Gorici lanskega oktobra in na podobne mazaške akcije, katerih rezultate občasno vidimo na naših spomenikih, v naših vaseh, na stavbah kjer so razne slovenske šole in organizacije. Seveda se take mazaške akcije ponavljajo tako na Tržaškem kot na Goriškem.

Po mazaški akciji na zidovje goriškega Kulturnega doma so se neznanci spravili še nad na ulici parkiran avtomobil profesorja Alda Rupla, odgovornega za športno dejavnost v Kulturnem domu. Vozilo so pomazali z isto rdečo barvo, s katero so pomazali slovensko kulturno središče.

NA 8. STRANI

Proces o črnih stavah

MILAN — V hotelu Quark v Milanu se je včeraj pred športnimi oblastmi pričel proces v zvezi z afero o črnih stavah, v katero je vpletenih 12 klubov, ki so lani nastopali v A in B ligi ter številni trenerji, igralci in drugi iz nogometnega sveta. V središču pozornosti, a v odsotnosti glavnega osumljenca kazenskega procesa o tej zadevi Armanda Carboneja, so bila na vrsti prva zasliševanja. Po pričakovanju so vsi osumljenci odločno zanikali, da bi bili kakorkoli vpleteni v afero. Disciplinska komisija pa je sklenila (tudi to ni pomenilo večjega presenečenja), da se ne bo posluževala Carbonejevih pričevanj pred kazenskim sodnikom.

Prvega dneva na milanskem procesu se je udeležilo tudi ogromno število radovednežev, ki so sklenili, da bodo del počitnic preživali na dokaj neobičajen način. Sicer se milanski proces začel bolj v luči megalomanske manifestacije: nebroj novinarjev, publika, televizijski prenos, prenašanje sodnih obravnav na maksiekranu, sodniki in odvetniki v vlogi protagonistov. Vsi glavni osumljenci, razen bivšega predsednika Perugie Ghinija, še vedno vztrajajo v trditvah, da nimajo nobene zveze z dogajanjem. Tako se na primer bivši predsednik Udineseja Mazza sploh sprašuje, zakaj so ga pravzaprav osumili.

NA 10. STRANI

● Gorbačov

NADALJEVANJE S 1. STRANI

povzročilo znani vojaški spopad. »SZ je pripravljena vsak trenutek in na kakršnikoli ravni preveriti možnost dodatnih korakov za vzpostavitev dobrososedskega vzdušja«, je še pripomnil Gorbačov. Kitajci za zdaj molče, pač pa azijski diplomati v Pekingu menijo, da bo LRK odgovorila »pozitivno, a previdno«.

Sovjetski državnik je naposled omenil razorožitvena pogajanja in dejal, da bodo v Moskvi temeljito in odgovorno proučili predloge, ki jih vsebuje zadnje Reaganovo pismo Gorbačovu; preveriti je namreč treba, če ustrezajo pravičnim načelom o vzajemni varnosti in če omogočajo sprejetje skupnih ter učinkovitih odločitev za ustavitev oboroževalne tekme in preprečitev njene raztegnitve na vesolje. Gorbačov se je zavzel za sestanek z Reaganom, a pod pogojem, da bo konkreten.

Pri Atlantski zvezi so izjave kremejskega vodje ocenili pozitivno, toda washingtonska uprava je nanje reagirala nezaupljivo in z zahtevo, da mora Sovjetska zveza iz Afganistana takoj umakniti vse svoje čete. Enako je stališče afganistanskih gverilcev, ki se borijo proti tem četam. (dg)

Pred današnjim Craxijevim sestankom s tajniki večinske koalicije

Republikanski tajnik Spadolini skeptičen glede učinkovitosti petstrankarske vlade

RIM — Poverjeni predsednik Craxi se bo danes sestal s tajniki petstrankarske koalicije, da skupno z njimi začrta program nove vlade in da po možnosti reši delikatno vprašanje časovne omejenosti novega kabineta, ki je pravzaprav še edino veliko odprto vprašanje v tej krizi. Socialisti so že večkrat javno napovedali, da bo ministrski predsednik odstopil ob strankinem kongresu. To se pravi najkasneje marca prihodnjega leta. KD pa vztraja, da je treba datum odstopa določiti ne glede na datum vsedržavnega zborovanja PSI. Kongres sodi v notranje življenje neke stranke, podčrtuje De Mita, in zato ne more postati neke vrste institucionalna ločnica, kar bi bilo poleg vsega v krščem nasprotju z ustavnimi načeli. Zaskrbljenost demokristjanskega voditelja pa je predvsem politične narave. Zlasti potem, ko je podtajnik PSI Martelli prejšnji teden izjavil, da bo pomladanski kongres, kot vsi strankarski kongresi, popolnoma suveren in da se bo torej lahko opredelil tudi proti nadaljnjemu sodelovanju s KD. De Mita očitno ne zaupa Craxiju in zahteva jasna jamstva: prvič, da socialisti ne bodo po kongresu razbili petstrankarskega zavezništva, drugič pa, da bo

Craxiju do naravnega izteka zakonodaje nasledil demokristjan.

Craxi upa, da bo današnje srečanje odločilno ter da bo že jutri ali pojutrišnjem uradno sporočil predsedniku republike, da je v stanju sestaviti novo vlado. V tem primeru bi mandatar še pred koncem tedna predložil Cossigi seznam ministrov ter tako že naslednji teden odprl pot razpravi v poslanski zbornici in v senatu. Sodeč po vzdušju pa bodo verjetno potrebni še dodatni sestanki, čeprav je treba pristaviti, da so tudi za politike in parlamentarce velikošmarne počitnice v vseh ozirih »svete« in da se zato vsem mudi, da bo vladna kriza tudi s formalnega zornega kota čimprej rešena. Po današnjem srečanju bo vsekakor jasno, kdaj se bo nova vlada predstavila v parlamentu.

Če so se polemike med socialisti in demokristjani v zadnjih dneh nekoliko pomirile, ne moremo pa istega trditi o polemikah, ki še sedaj razdvajajo KD in republikance. Njihov tajnik Spadolini je včeraj spet podčrtal, da je petstrankarska koalicija »izredna koalicija« in da zato kot taka rešuje lahko le »izredne probleme«, ne more pa zagotoviti državi daljnoročne politike in daljnoročnega

gospodarskega in družbenega razvoja. Voditelj PRI je, kot vidimo, zelo skeptičen o učinkovitosti morebitnega sporazuma med De Mito in Craxijem ter kot prerok turobno napoveduje, da bo imela nova vlada težko življenje, ne samo v parlamentu, ampak tudi izven njega, to se pravi na sedežih vladnih strank.

Za nove polemike pa so včeraj poskrbeli tudi radikali, ki ostro napadajo predsednico poslanske zbornice Jottijevo, da se je neumestno vpletla v vprašanja, ki niso v njeni pristojnosti. Pannella obtožuje Jottijevo, da se je na nekem partijskem shodu opredelila proti časovni omejenosti nove vlade in pri tem očitno pozablja, da ima predsednica pravico izpričati tudi osebne politične poglede.

Med večinskimi strankami pa so se medtem že začele polemike o sestavi nove vlade. Nekateri ministri in podtajniki se bojijo, da ne bodo več potrjeni, spet drugi pa bi hoteli v novo vlado ter zato pritiskajo na tajnike ali pa na voditelje posameznih strank. Polemike se stopnjujejo predvsem med liberalci in med socialdemokrati, v kratkem pa bodo gotovo (kot vedno) izbruhnile tudi med demokristjani. SANDOR TENCE

Atentatorji z razstrelivom poškodovali berlinski zid

BONN — Včeraj ponoči ob 2.35 so neznanzi z razstrelivom poškodovali tri metre visoki zid, ki ločuje vzhodni od zahodnega dela Berlina. Zazijala je meter široka luknja, ki so jo vzhodnoberlinske oblasti dale seveda takoj popraviti. Atentat, ki je menda le demonstrativne narave, je bil izvršen blizu Charlottenstrasse v zahodnoberlinski četrti Kreuzberg.

Zunanje ministrstvo Nemške demokratske republike je včeraj popoldne živo protestiralo pri upraviteljih Zahodnega Berlina. Dejanje je označilo kot »hudo provokacijo« in zahtevalo takojšnje istovetenje ter kaznovanje storilcev, kot tudi sprejetje vseh potrebnih ukrepov, da se kaj takšnega več ne ponovi.

Predsednik jugoslovanske vlade na uradnem obisku v New Delhiju

NEW DELHI — »Naš obisk bo prispeval h krepitvi sodelovanja med obema prijateljskima državama,« je izjavil predsednik ZIS Branko Mikulić po prihodu na 5-dnevni obisk v New Delhi. Povedal je tudi, da se bo s predsednikom indijske vlade Radživom Gandhijem pogovarjal o poglobitvi dvostranskih odnosov, ki naj bi prispevali k uresničevanju enega od najpomembnejših načel neuvrčenosti - opiranja neuvrčenih držav na lastne sile. Mikulić je izjavil, da se bo z indijskim premierom vsekakor pogovarjal o 8. vrhunskem srečanju v Harareju, ki bo v začetku septembra.

Uradni indijsko-jugoslovanski pogovori so se začeli včeraj pozno popoldne. Predsednik ZIS in indijski premier sta se najprej pogovarjala na štiri oči, zatem pa so se začeli pogovori med indijsko in jugoslovansko delegacijo.

Predsednik ZIS Branko Mikulić je bil sinoči gost na večerji, ki mu jo je priredil premier Radživ Gandhi. (dd)

□ BEOGRAD — Na povabilo zveznega sekretarja za zunanje zadeve Raifa Dizdarevića se bo zunanji minister Ljudske republike Mozambika in sekretar politbiroja stranke Frelimo za odnose s tujino Alberto Joakin Šisano od 1. do 5. avgusta mudil na uradnem in prijateljskem obisku v SFRJ. Voditelja diplomacij obeh držav bosta izmenjala mnenja o mednarodnih razmerah, stanju v Afriki, zlasti na območju juga celine ter o pripravah na 8. konferenco neuvrčenih držav v Harareju. Obisk ministra Šisana bo priložnost za analizo stanja in perspektiv razvoja dvostranskih odnosov, zlasti gospodarskih. (dd)

Še vedno nesoglasja med članicami OPEC

ŽENEVA — Včeraj so se nadaljevala dela 78. konference ministrov držav organizacije izvoznice petroleja (OPEC), ki so se pričela prejšnji mesec na Brionih v Jugoslaviji. Včerašnje srečanje se je pričelo v dokaj pesimističnem vzdušju, saj so razhajanja med članicami OPEC še vedno v ospredju in tudi enomesečna prekinitve ni privedla do konkretnih razjasnitev. Uskladitev ponudbe in povpraševanja na svetovnem trgu petroleja je tudi tokrat glavni cilj konference ministrov OPEC.

Na brionski konferenci je kazalo, da so se ministri načelno dogovorili za znižanje proizvodnje od sedanjih 20 milijonov na 17,6 milijona sodčkov dnevno. Znižanje proizvodnje bi omogočilo ublažitev padca cen petroleja, ki je zaradi povečanja ponudbe zdrknila na zaskrbljujočo raven pod 10 dolarjev.

Ovire, ki se zdijo nepremostljive, so pa predvsem nasprotovanje nekaterih držav članic (Iran, Alžirija in Libija) znižanju skupne dnevne proizvodnje; zahteva Iraka do poviške lastne kvote na isto raven kot jo ima Iran in, proti temu, zahteva Teherana, da ima večjo kvoto kot Irak, s katerim je že nekaj let v vojni; vztrajanje Združenih arabskih emiratov na kvoti 1,5 milijona sodčkov dnevno proti proizvodnji 1 milijona sodčkov dnevno, ki jim je bila določena po zadnjem načelnem dogovoru. Poleg tega se države članice OPEC morajo soočiti z vedno večjim zunanjetrgovinskim primanjkljajem.

Prvo včerašnje srečanje ni privedlo do razjasnitev med ministri in konferenca se bo nadaljevala danes z dvostranskimi pogovori predstavnikov držav članic OPEC.

Huda nesreča na »Aurelii«: pet mrtvih

RIM — Pet mrtvih in dva hudo ranjena je tragičen obračun prometne nesreče, ki se je dogodila včeraj ponoči na cesti »Aurelia«, ki pelje iz Rima na obalo, in sicer 36 km od glavnega mesta, na odseku med Ladispoljem in Cerveterijem. Usodno je bilo trčenje avtomobila Fiat Uno, v katerem sta se dve družini vračali s kopanja v Tarquinii, in mercedesa, ki ga je vozil univerzitetni študent, 26-letni Fabio Valsania, ki je bil namenjen v Civitavecchio. Ta je zdrsnil z ovinka in se je postavil počez na nasprotnem voznem pasu, po katerem je privozil uno, v katerem so bili 43-letni mestni stražnik Vitaliano Faggio z ženo Eliano (37 let), otrokoma Patriziom (8) in Francesco (12) ter zakoncem Mariom in Giuseppino Ermini (51 ter 50 let).

Trčenje je bilo neizbežno, pri čemer je fiat vrglo še v prihajajočo pando, ki je bila prav tako namenjena v Rim. Vitaliano Faggio je umrl že takoj ob trčenju, med prevozom v bolnišnico pa so izdihnil še njegova žena in sin ter oba zakonca Ermini. V življenjski nevarnosti leži v bolnišnici hči Francesca, medtem ko si je voznik mercedesa zlomil obe nogi in bo okrevl v 45 dneh. Prometna policija vodi preiskavo, ki jo je prevzel sodnik Lojaco iz Civitavecchie.

V Adis Abebi se je začelo vrhunsko zasedanje OAE
Voditelji 50 afriških držav iščejo rešitve iz hudih težav

NAIROBI — Včeraj se je v etiopskem glavnem mestu začelo 22. redno vrhunsko zasedanje 50 članic Organizacije afriške enotnosti (OAE), (ki so ga prejšnji teden med malodane celotedenskim zasedanjem pripravili zunanji ministri), ali ministrski svet, kakor ga tudi imenujejo. Osrednje teme vrhunskega zasedanja afriških držav so: Južna Afrika in kriza na jugu celine, priprave na osmi vrh neuvrčenih in analiza rezultatov posebnega zasedanja generalne skupine OZN o socialno-ekonomski krizi Afrike.

Analitiki na podlagi rezultatov, ki jih je prineslo zasedanje zunanjih ministrov in seveda tudi zaradi aktualnosti pričakujejo, da bo med temi in prihodnjimi razpravami v Adis Abebi kljub vsemu prevladovala kriza v Južni Afriki in na jugu celine (pri čemer je zajeto tudi vprašanje namibijske neodvisnosti). Sodeč po ostri resoluciji, ki so jo sprejeli zunanji ministri in ki je uperjena proti manjšinski vladi v Pretoriji in zahodnim državam, ki posredno ali neposredno podpirajo režim belske manjšine (po vrsti so omenjene Velika Britanija, ZDA, ZRN, Francija in Izrael, slednji verjetno zaradi vojaškega sodelovanja po umiku Francije sredi sedemdesetih let, kar naj bi bila francoska »kazen« za neuspelo južnoafriško vojaško posredovanje v Angoli), bodo tudi voditelji držav največ pozornosti posvetili tem problemom.

Videti je, da ostaja predlog zimbabvejskega premiera Roberta Mugabeja o ustanovitvi vseafriških vojaških sil, ki bi se postavile po robu južnoafriškemu vdorom v sosednje države, sporen, saj se tudi na ministrski konferenci niso mogli zediniti o njem. Za večino afriških držav je bolj sprejemljiv predlog, da bi namesto dragih

vseafriških enot (verjetno bi bilo vprašljivo že to, kdo vse naj bi sestavljal te enote) povečali finančno, materialno in vojaško pomoč osvobodilnim gibanjem na jugu Afrike in v Južni Afriki.

Ob tem bo še bolj zanimivo opazovati, kako daleč se bodo afriške države pripravljene spustiti v zagroženih ukrepih proti Južni Afriki in omenjenim zahodnim državam (v ministrski resoluciji naštevajo prekinitve diplomatskih odnosov s »sodelavci« rasističnega režima in prepoved pristajanja južnoafriškim ladjam in letalom v vseh afriških pristaniščih in na letališčih). Nekateri komentatorji domnevaajo, da bodo voditelji 50 držav (vse na konferenci niso zastopane na najvišji ravni) zaostri vprašanje Južne Afrike tudi zaradi sedanje turneje britanskega zunanjega ministra Geoffreya Howa na jugu Afrike, zaradi bližnjega sestanka sedmih voditeljev članic Commonwealtha 3. avgusta v Londonu in seveda zaradi bližajočega se osmega vrhunškega srečanja neuvrčenih držav v Harareju.

S tem bodo v Adis Abebi hoteli bržkone kar najbolj povečati politični in diplomatski pritisk na Veliko Britanijo in na druge zahodne države, hkrati pa tudi na Južno Afriko in vsem tem stranem izpričati vseafriško enotnost glede južnoafriškega problema, ki naj bi se pokazala tudi v konkretnih skupnih akcijah. Ob tem seveda ne gre pozabljati, da so afriške države enotne v načelnih in verbalnih obsodbah vlade v Pretoriji in apartheidskega sistema, vendar postane ta enotnost občutljiva in vprašljiva, ko se pogovor zasucke okrog konkretnih akcij proti Pretoriji.

AVGUST PUDGAR

LINEA

»Linea« obvešča cenjene stranke, da je v teku

RAZPRODAJA

moških, ženskih in športnih oblačil

s popusti od 20% do 80%

TRST - ULICA CARDUCCI 4 - Telefon 631188

Obv. občini 19/6/86

Sredstva za izgradnjo šolskega centra v Gorici

TRST — Deželni odbor je na predlog odbornika za šolstvo Barnabe sprejel vrsto ukrepov, ki zadevajo kočljivo problematiko šolskih poslopij.

Za našo skupnost je posebno razveseljivo dejstvo, da je namenila dežela 8,4 milijarde lir za izgradnjo večnamenskega šolskega centra, kjer naj bi se vselile vse goriške slovenske višje srednje šole. Dežela bo črpala zgoraj navedno vsoto iz sklada, ki ga je dala vlada na razpolago krajevnim upravam na podlagi 12. člena vladnega dekreta "Izredni poseg za krajevne finance". S pomočjo tega dekreta namerava dežela izvesti celo vrsto posegov na področju šolskih gradenj, za kar računa, da bo porabila 133 milijard lir.

Deželni plan med drugim predvideva v Trstu preureditev bivšega kompleksa ENAOLI v nov sedež za inštitut IPSIA "Galvani" (2,6 milijarde) in v videmski pokrajini izgradnjo v San Giorgiu di Nogaro novega poslopja, kjer bi namestili šolo za kmetijske tehnike.

Poleg tega bo dežela črpala iz lastnega proračuna 4 milijarde in 875 milijonov lir, s katerimi bo finansirala razna popravila in posodobitve šolskih objektov. Finančna sredstva bo dežela porazdelila med pokrajinami, upoštevajoč število šolske populacije. Na podlagi teh izračunov bo tržaška pokrajina dobila 20,75 odst., goriška 11,75 odst., videmska 44,16 odst. in pordenonska 23,34 odst. celotne vsote. S temi sredstvi bo dežela med drugimi finansirala v goriški pokrajini popravila srednje šole v Ronkah, v tržaški pa popravila tehničnega inštituta "L. da Vinci" in vrsto ukrepov, katerih namen je posodobitev varnostnih naprav na nekaterih šolah, kot predvidevajo novi zakoni o varnosti v šolskih poslopijih.

Razvejano delovanje deželnega odbora Razprava o izseljencih in možnostih okrepitve industrijskega sektorja

TRST, VIDEM — Jutri bo na sedežu deželne uprave tiskovna konferenca, na kateri bo predsednik deželnega odbora Biasutti, skupaj s podpredsednikom Renzullijem in odbornikom Carbonejem in Rinaldijem orisal deželni programski osnutek za prihodnje trilete, z ozirom na trenutno ekonomsko stanje deželne uprave. V okvir tiskovnih konferenc, ki jih občasno prireja Dežela, spada tudi včerajšnja o emigraciji. Odbornik Turello je v Vidmu predstavil publikacijo o tretji deželni konferenci o izseljenstvu, ki je bila lansko leto v Gradežu. Zlasti je pohvalil trud sodelavcev, ki so omogočili tako hitro zbiranje gradiva, in posledično izid zanimive knjige, ki bo dobrodošla vsem tistim organizacijam, ki se neposredno bavijo s problemom izseljenstva v Furlaniji-Juljski krajini.

Kot je povedal odbornik Turello, se ni delo deželne konference ustavilo ob izteku lanskega zasedanja, temveč se je nadaljevalo zlasti v okviru dela deželne uprave. Slednja je namreč v preteklih mesecih odobrila nekatera važna popravila k obstoječim zakonom v zvezi z emigracijo, v načrtu pa so še nekatere nove postavke, ki se nanašajo predvsem na potomce izseljencev, na možnosti, da bi le-ti spoznali rojstne kraje svojih staršev s pomočjo organiziranih bivanj v naši deželi. Vsekakor bo nova publikacija odin gerala važno vlogo tudi na drugi vsedržavni konferenci o izseljenstvu, ki bo predvidoma že prihodnje leto.

Dejavnost deželne uprave se pestro nadaljuje pred polletnim premorom. Na dnevnem redu je bilo tudi srečanje

deželnega odbornika za industrijo Francescutta in odbornika za delo Brancatija s predstavniki sindikalnih organizacij CGIL, CISL in UIL, na katerem so razpravljali o možnostih okrepitve industrijskega sektorja, ki, kot znano, že dalj časa plava v kalnih vodah. Krizo, ki pesti industrijski sektor v deželi gre pripisati številnim zunanjim in notranjim faktorjem, med katere je treba prišteti predvsem pomanjkljivo kompetitivnost številnih podjetij na državnem in mednarodnem tržišču. Zaradi tega trpi v največji meri politika zaposlovanja primernih kadrov. Industrijska preosnova in profesionalna rekvifikacija sta torej dve možnosti, ki se med seboj tesno povezujeta in ki bi nemara pripomogli k izhodu iz krize in k smotni rasti produkcijskega sistema. Na srečanju je prišla do izraza potreba bo nadaljnjih pogovorih na različnih mestih in ravneh, ki bi omogočili vzpostavitev potrebnega ravnovesja med dejanskimi potrebami brezposelnih in možnostmi zaposlitve. Odločilno vlogo bi pri tem imele sindikalne organizacije in seveda pristojni deželni organizmi. Udeleženci srečanja so izrazili potrebo po primernejši birokratski politiki, ki bi skrajšala čakalne dobe in omogočila tekoče delo tehničnega in operativnega sektorja.

Srečanje med sindikalisti in predstavniki deželne uprave torej korak naprej pri iskanju izhoda iz krize in obenem tudi znak, da se s skupnimi močmi lahko doseže nesorazmerno več.

Romantika v Savudriji

Mogoče bo tisti, ki letuje v Savudriji, doživel tak romantičen prizor, kakršnega je naš fotograf (foto Magajna)

Koprsko noč privabila na tisoče gostov

KOPER — Tako kot že šestindvajsetkrat doslej, so tudi letos konec julija v Kopru Turistično društvo, športne in gostinske organizacije priredili "koprsko noč". Prireditelj, ki ji je v šestdesetih letih dajal svojstven pečat izjemno bogat folklorni festival, je le še bled odsev preteklosti, ostala pa je množičnost.

To se je potrdilo tudi v soboto, ko je Ulico JLA, ki se je od tržnice, kjer so košarkaši Kopra in Ježice igrali tekmo 24 ur košarke, pa do Trga Antona Ukmarja ob morju spremenila v eno samo veliko zabavišče z bogato gostinsko ponudbo, napolnilo na tisoče gostov. Vsak je užival po svoje. Nekateri ob jedaci in pijači, drugi ob košarki, tretji v trnkarjenju, četrti v plesu (živa glasba je bila kar na štirih mestih), nekateri na vrtljaku itd. Za vsakogar je bilo nekaj.

Philipp Vandenberg Hetera

37.

»Prinašam ti vest o tvojem očetu!« je zaklical tujec za njo.

Dafne je zastala, se obrnila in se zasmejala črnobradcu v obraz: »Slabo izmišljeno, tujec, moj oče Artemid je utonil v Maratonskem zalivu. Naj mu bodo bogovi milostni.« In je odšla naprej.

Toda Aiakides se ni dal kar tako odpraviti; odšel je za ženskama, potisnil Megaro vstran in spregovoril Dafne: »Tvoj oče ni mrtev. Kot suženj živi v zasedeni Magnesiji. Datis in Artafern sta ga pustila tam med umikom.«

Tedaj je bilo Megari dovolj, zaščitniško se je postavila pred dekle in pogledala tujca v obraz: »Odkod pa veš to, kaj, izginil!«

Aiakides je nezaupljivo pogledal na vse strani, očitno mu je bilo do tega, da ne bi kdo opazil njihovega srečanja. »Ne tako glasno!« je prosil in si položil prst na usta. »Videl sem ga.«

Dafne je obotavljajoče stopila izza Megare in posmehljivo rekla: »Ti, Aiakides iz Magnesije, torej praviš, da si videl mojega očeta Artemida iz Mitilene.«

Tujec je odločno pokimal. »Še več, govoril sem z njim. Prosil me je, naj te poiščem. Ni bil prepričan, ali si preživela bitko.«

Dafne je pogledala v obraz Megaro, ki ni bila več tako samozavestna, potem pa je uprla oči v Aiakida in ga vprašala z zaigrano ravnodušnostjo: »No, prav, govoril si z njim. Kakšen pa je bil?«

Zdaj je bil Aiakides zmeden, obrnil se je, kakor da bi hotel zavračevati svoje besede, le težko je odgovoril: »Srednje velik, temni lasje, gosta brada...«

»Kakšne barve so njegove oči?«

»Pri Hadu,« je zaklel tujec, »kako naj to vem. Mar misliš, da si za vsakega, ki z njim govorim, zapomnim tudi barvo njegovih oči?«

»Toda poglej malo okoli sebe!« mu je odgovorila Dafne. »Ali niso tu vsi moški srednje veliki, s temnimi lasmi in gosto brado?«

Aiakides je odgovoril: »Moram ti dati prav.«

Zdaj pa je bilo Dafne očitno do tega, da ne bi pretrgla pogovora. »Vzemimo zaenkrat,« je rekla obotavljajoče, »da ti verjamem, da si mojega očeta Artemida res videl živega. In kaj potem?«

»Potem? — Nič. To pomeni, da sem si pač mislil, da se bo tvoje srce razveselilo te vesti.«

»In ti ni dal nobenega sporočila, da bi mi ga prinesel?«

»Ne,« je odgovoril Aiakides, »tvok oče vendar ni bil prepričan, ali še sploh živiš. Ko je slišal, da me posli peljeva v Atene, me je prosil, naj povprašam za teboj. Po resnici povedano, na to sem že skoraj pozabil, toda med simpozijem, ko so ljudje pripovedovali najnovejše čenče z omizja bogatašev, sem slišal tudi za kip Afrodite, za kate-rega je pozirala kot model neka hetera Dafne z otoka Lesbosa; pa še to, da ga je naročnik, ko ga je videl, razbil, nihče pa da ne ve, zakaj. Tedaj sem se spomnil moža iz Magnesije in vprašal, kje bi mogel najti to dekle.«

Prava poletna nedelja v naši deželi Množičen naval na plaže

TRST, VIDEM, ISTRA — Nedeljski dan je potekal v znamenju množičnega "pohoda" na plaže v deželi, veliko število nedeljskih izletnikov pa se je podalo tudi v hribe ali na daljši sprehod v naravo. V jutranjih urah je vreme nekoliko ponagajalo in vse je kazalo, da bodo tudi zadnjo julijsko nedeljsko vzdušje pokvarili oblaki. Že sredi jutra pa je prevladalo sonce, ki je bilo nenavadno toplo in močno in je seveda številne zaspance plažam na plan. Kljub natrpanim plažam pa ni bilo na cestah zaznati večjih zastojev, razen pred odcepom za Gradež, kjer so morali vozniki malo dlje trpeti, preden so lahko zavozili na parkirišče.

Na mejnih prehodih z Jugoslavijo tudi ni bilo večje gužve, promet je namreč v obe smeri potekal umirjeno in urejeno. Verjetno so marsikoga izužile dolge vrste in še daljše čakalne dobe, do katerih je prišlo pretekle konce tedna. Nekoliko drugače se je pisalo tistim turistom, ki so se v Jugoslavijo in iz nje podali preko jugoslovanske — avstrijskih mejnih prehodov. Tod so se že v petek vile dolge kolone avtomobilov, povprečna čakalna doba pa je trajala kaki dve uri.

Turistični delavci so si ob včerajšnjem obračunu nedeljskega dne kar veselo meli roke, saj so menda končno prišli na svoj račun. Zadnja julijska

nedelja je bila namreč dokaz, da se kljub vsemu le malokdo rad odreče počitnicam. V Lignanu so na primer našli kar 180 tisoč kopalcev, v Karniji se gorski turizem tudi postopoma a vztrajno oživlja, nedeljo pa je v gorskih središčih pokvarilo nekaj kapelj dežja.

V Sloveniji je tudi vse živo. Na Bledu so te dni našli okoli 4 tisoč gostov, od teh je dobra tretjina tujih. Sicer pa vesti o turističnem obisku napovedujejo, da bodo letošnji rezultati podobni lanskim, kar potrjujejo zaenkrat podatki iz Portoroža, kjer letuje enako število tujcev kot lani ob istem času. Vsekakor pričakujejo turistične agencije višek prisotnosti že prihodnji teden, ko se bodo v Nemčiji, zlasti na Bavarskem in v Italiji začele kolektivne počitnice z zaporo številnih podjetij in tovarn. Sezona pa bo kot vselej trajala nekako do dvajsetega avgusta, ko bo začela velika "povratna" akcija. Po vrhuncu sezone pa bodo kot vselej na vrsti obračuni in številke ter statistike, po katerih bo mogoče izvedeti, ali zna turistični sektor gostom ponuditi vse, da bi se dobro počutili in nemara že letos ob odhodu pomislili, da se bodo še vrnili.

Poletje v Reziji

REZIJA — V Reziji pripravljajo za prvo polovico avgusta vrsto kulturnih prireditev. Že to nedeljo pripravlja društvo Rozajanski dum Praznik emigranta. V nedeljo, 10. avgusta, bo na vrsti folklorni večer, na katerem bodo nastopale poleg domače rezijanske, še furlanske in druge skupine.

Sredo, 13. avgusta, ima v zaku-pu kot organizator zbor Montecanin, medtem ko bo popoldne 14. 8. posvečeno rezijanski ljudski pesmi z nastopom pevcev — domačinov iz raznih vasi v Rezijanski dolini. Praznovanja se bodo zaključila 15. 8. s Šmarno mašo in prireditvijo na trgu.

SEZONSKA RAZPRODAJA

pri

vergani pelletterie

Trg sv. Jakoba 6

TORBICE - TORBE ZA NA PLAŽO - POTOVALKE - MOŠKE IN ŽENSKJE DENARNICE

POPUSTI DO 70%

MOŠKI IN ŽENSKI PASOVI po 10.000 lir.

Obv. občini 4/7/86

SLOVENIJALES

DOMA IN V SVETU DOBRO POZNAN

»Tvoje besede zvenijo resnično in hkrati neverjetno,« se je vmešala Megara. »Upam, da razumeš najino nezaupanje. Za naju si tujec, razen tega še iz Magnesije, ki jo je zasedel sovražnik. Prideš in pripoveduješ, da je Dafnin oče živ, čeprav je sama videla, da je utonil v valovih. Tako je res težko, da bi ti padla okoli vratu in se ti zahvalila za novico.«

Dafne, ki ji je ves pomen te vest šele počasi prodiral v zavest, si je položila dlani na obraz in si vsa obupana mela oči, kakor da bi hotela izbrisati sanje, ki se očitno spreminjajo v resnico. »In moški, ki naj bi bil moj oče,« je vprašala, »kaj dela v Magnesiji?«

»Opravlja tlako na dvoru satrapa, barva volno karijskih ovč.«

»Moj oče ni še nikoli v življenju delal česa takega!« je vzkliknila Dafne in divje zmajala z glavo.

Aiakides je skomignil z rameni: »Kot suženj si pač ne more izbirati dela. Vsekakor sem ga spoznal pri njegovem delu. Trgujem z dragocenim blagom, mojo ladjo razkladam v falernskem pristanišču.«

Toda on je mrtev! On je vendar mrtev! Na lastne oči sem videla, kako so ga pogoltnili valovi pred Maratonom!« Dafne je stopila k Aiakidu, začela udarjati s pestmi po prsih črnobradca ter vsa obupana zajokala: »To ni mogoče, tujec iz Magnesije, ali me slišiš, to ni mogoče!«

Megara je potegnila dekle nazaj in z obema rokama objela Dafne, dokler se ta ni umirila. Tedaj je Magnesijec kratko pokimal, se obrnil in odšel mimo posvečenih kipov v smeri proti vhodu na stadion. Dafne ga je po nekaj korakih dohitela, odpela zaponko na vrežici, ki jo je nosila okoli vratu, in dala tujcu medaljon z golobom.

»Na,« je rekla Dafne vsa zadihana, »vzemi to s seboj v Magnesijo in vprašaj moškega, ki naj bi bil moj oče, kakšno zvezo ima z njim, in ko te bo pot spet pripeljala v Atiko, mi prinesi odgovor. Ne boš imel škode.«

Upravni svet SSG izdelal okvirni repertoar za novo sezono

Slovensko stalno gledališče spet na oder s Cankarjevo satiro Za narodov blagor

Finančne težave, ki resno ovirajo programiranje vsakoletnih repertoarjev, so prisilile upravni svet SSG, da je šele sredi julijske vročine pregledal in sprejel okvirni repertoar sezone, ki se bo pričela čez dober mesec. Čeprav je bila seja preteklega tedna izključno posvečena repertoarju, pa ni bilo moč mimo finančne krize, ki zaradi proračunskega primanjkljaja pogojuje načrtovanje dela v prihodnji sezoni. Predvideni dohodki, ki jih je za 760 milijonov manj od kar se da skromno izračunanih predvidenih izdatkov, so se znižali še za 50 milijonov, saj je istega dne prispela iz Rima vest, da ministrstvo za pririditve prvič po letu 1979 ne namerava našemu gledališču niti za lro povišati letne doklade.

Finančnim težavam navkljub obeta SSG dokaj pestro in zanimivo sezono, ki se bo pričela s Cankarjevo satiro **Za narodov blagor** v režiji Dušana Jovanoviča. Čeprav je Cankar komedijo, kot jo sam označuje, napisal že leta 1900, je preteklo polnih šest let preden je doživela odrski krst. Kritika na račun »slovenskih veljakov, ki imajo v rokah narodov blagor in diktirajo temu imaginarnemu narodu različne ideale in svetinje, ki so nedotakljive, a za katere se pravzaprav živa duša ne zmeni« je dolga leta odvrčala upravitelje deželnega ljubljanskega gledališča od uprizoritve. In vendar je decembra 1906 komedija **Za narodov blagor** doživela uspeh kot še nobeno drugo Cankarjevo odsko delo.

Druga predstava v letošnjem abonmaju bo Millerjeva **Smrt trgovskega potnika** v režiji Maria Uršiča, s katero bo Silvij Kobal praznoval 40-letnico svojega odrskega ustvarjanja. Delo, ki so prvič uprizorili leta 1948 v Broadwayu, je Arturja Millerja dokončno uvrstilo med najpomembnejše sodobne ameriške dramatičarje.

Tretje abonmajsko delo je lahkotna komedija **Riba za štiri**. Gre za živahno napisano zgodbo treh ostarelih sester in njihovega službenika, ki bi se rad znebil gospodaric in si zagotovil bogato dediščino.

V abonmaju bodo tudi tri gostovanja Sloveškega ljudskega gledališča iz Celja, ljubljanske Drame in novogoriškega Primorskega dramskega gledališča.

Za otroke bo SSG pripravilo že tolikokrat obljubljenega Minoličevega **Vilinka za lune**, ki je sicer po svoji zasnovi klasična pravljica, vendar z izredno sodobnimi posegi.

Izvenrepertoarski program še ni dokončen, bolje rečeno, predvideni sta varianti glede na finančne in ansambelske zmogljivosti. Prva varianta predvideva istočasno postavitev novitete Sergija Verča **Evangelij po Judu** in Nocolajevih **Monologov**, druga pa izvedbo ekspresionistične drame avstrijskega dramatika Franza Werfla **Juarez in Maksimilijan**, s katero bi se SSG spomnilo 120-letnice Maksimilijano-

ve ustrelitve v Queretaru v Mehiki. Izven repertoarja bo tudi monodrama Süsskinda **Kontrabas** in monolog ob obletnicah Gregorčiča in Kosovela.

Pomembna novost v sodelovanju z devinsko-nabrežinsko občinsko upravo in z uprizoritvijo na Devinskem gradu je Rilkejeva **Devinska elegija**, ki naj bi jo uprizorili v štirih jezikih delovne skupnosti Alpe-Jadran, torej v slovenščini, italijanščini, nemščini in hrvaščini.

Tik pred otvoritveno premiro bosta še dve obrobni prireditvi v sklopu razmišljanja o Cankarju, in sicer večer Cankarjevih tržaških govorov in okrogla miza o Cankarjevi umetnosti.

SSG namerava v novi sezoni obnoviti nekaj del, ki smo jih že videli na našem oderu, in sicer **Primorske zdrahe**, s katerimi bo gostovalo v okviru abonmaja Slovenskega ljudskega gledališča v Celju, Cankarjevo **Pohujšanje v dolini šentflorjanski**, s katerim bo nastopilo na mariborskem Borštnikovem srečanju in v Kranju, baletno postavitev **Zemlja** in otroško igr **Pavliha in Mica**.

Gostovanja bodo seveda tudi izven abonmaja. Mestno gledališče bo dva večera zapored gostovalo z **Blodnjami** in **Besi**, Splečani bodo predstavili **Dundo Maroje**, ljubljanska Drama pa Zajčevu **Kalavelo**. Balet ljubljanske Opere bo prikazal **Baletni triptih**, baritonist Emil Borovnik pa izbor opernih arij pod naslovom **Veliki dan Jožeta Dobrnika**.

Tržaška CGIL proti načrtu novega postajališča v Pordenonu

Tajništvo tržaške CGIL je izrazilo odločno nasprotovanje načrtu, da bi v Pordenonu namestili novo vmesno blagovno postajališče. Po mnenju sindikata je namreč ta načrt v popolnem nasprotju z deželnim načrtom za prevoze, prav tako ni v skladu z načrtom o železniškem postajališču v Červinjanu, njegova lega je odmaknjena od pglavitnih smernic deželnega, vsedržavnega in mednarodnega prometa, poleg tega gre za strukturo, ki ni povezana z resnim načrtovanjem smotrnega izkoriščanja pristanišč in bolj na splošno celotnega blagovnega prometa v deželi, končno pa gre za načrt, ki ustreza zgolj kampanilistični logiki.

Iz vseh teh razlogov je tajništvo tržaške CGIL pozvalo deželni odbor, naj se izogiba izbir, ki bi škodovala ne samo tržaškemu pristanišču, ampak celotnemu deželnemu gospodarstvu, ki nasprotno potrebuje programirano izkoriščanje vseh obstoječih možnosti. Po mnenju sindikata bi moralo novo vmesno postajališče nastati v Červinjanu, ki so ga razni deželni načrti že izbrali kot osrednje vozlišče zavse blagovne prometnice v F-JK. tit. 1 col. 4. pag. Tržaška CGIL protinačrtu novega postajališča v Pordenonu

Tri milijarde lir tržaške občine za nove grobove

Zaradi vprašanja pomanjkanja prostora za grobove na tržaškem pokopališču pri Sv. Ani, sta občinski odbor Lucio Vattovani in podtajnica pri ministrstvu za zdravstvo Paola Cavigliasso, sklicala v Rimu srečanje, ki so mu prisostvovali tudi funkcionarji glavnega ravnateljstva Služb za javno higieno.

Dejstvu, da se v Trstu, ki ima »sloves« mesta starih, grobovi vsako leto izredno polni, se pridružuje še ugotovitev, da dejansko ni primernege terena za pokope. Pronicanje podtalne vode namreč ne dovoljuje razkroja trupel v desetih letih. Edina rešitev so tako imenovani podzemski lokuli, v katerih leži vsako truplo v ločeni grobni votlini, ker voda tu ne more doseči mrličev. Kaže, da bodo kmalu začeli graditi novo skupino lokulov, kamor bo mogoče pokopati več kot štiri tisoč trupel. Dela, ki bodo občino stala približno tri milijarde lir, se bodo verjetno zaključila naslednje poletje.

Da bi vsaj delno rešili problem pomanjkanja prostora za grobove pa je občina določila, da bo skrajšala čas pokopa v skupnih grobovih z deset na osem let. Uslužbenci bodo že v naslednjih tednih opravili potrebne preiskave ter obvestili družine približno štiri tisoč pokojnikov, da bo pogrebna služba predčasno prekopalo posmrtnne ostanke njihovih dragih v kostnico.

● Na Gradu sv. Justa bo od 1. do 7. avgusta drugi Festival opernega filma. Vse projekcije bodo ob 21.15. Spored predvideva Glukovo opero Orfej in Evridika, Mozartovo Don Juah, Orffovo Carmina Burana, Mladenič in smrt ter Adagio, Čiakovskega Evgenij Onegin, Puccinijevo Madam Butterfly, Mussorgskega Boris Godunov in Bizetovo Carmen.

Podpis ustanovnega akta na Trgovinski zbornici

Blagajna za likvidacijo in jamstvo utira pot Terminski borzi za kavo

V Trstu je termska borza za kavo poslovala od konca prejšnjega stoletja do leta 1914. Med prvo svetovno vojno so jo nato ukinili ter jo ponovno odprli šele po vojni. Z drugo svetovno vojno je bilo njenega delovanja spet konec. Vse do leta 1981, ko je predsednik republike s posebnim odlokom ponovno omogočil odprtje termske borze za kavo v našem mestu. Trst je bil namreč že od sedemnajstega stoletja dalje, ko so v pristanišču raztovarili prvo kavo, ki so jo takrat dobili iz Benetk, eno izmed najvažnejših evropskih centrov za trgovino z »zelenim zlatom«.

Da bi v Trstu lahko ponovno odprli borzo za kavo, pa so morali predhodno ustanoviti delničarsko družbo, ki bi jamčila finančno kritje in likvidnost vseh pogodb, sklenjenih v sklopu termske borze. Brez te družbe je bilo katerokoli poslovanje borze za kavo nemogoče. Delničarsko družbo, ki bi jamčila likvidnost, je bilo zato treba ustanoviti čimprej, kar pomeni, da je bilo treba tudi v najkrajšem času zbrati tistih 900 milijonov lir, ki predstavljajo začetno delniško glavnico družbe.

Da bi dosegli to vsoto v delničarski družbi, ki jo običajno sestavljajo bančne in javne ustanove ter zavarovalnice in le v neznatni meri zasebni podjetniki, pa so morali priskočiti na pomoč prav nekateri izmed tistih zasebnih operaterjev s kavo, ki se bodo, ob odprtju termske borze, posluževali finančnega jamstva delničarske družbe.

Tržaški zasebni podjetniki so torej finansirali kar 20 odstotkov (namesto

običajnih 10 odst.) celotnega kapitala novoustanovljene delničarske družbe z uradnim imenom **Blagajna za likvidacijo in jamstvo**. Družbo so namreč ustanovili včeraj dopoldne na sedežu Tržaške trgovinske zbornice, ob prisotnosti vseh, ki se v Trstu ukvarjajo s trgovino kave. Ob Hausbrandtu, Rovisu, Illyju, Hesseju (predsedniku Tržaške zveze operaterjev s kavo), Lokarju (Cogeco d.d.), Sandalju (Sandalj Trading Company) so se zbrali predstavniki prevoznih podjetij (Pacorini, Parisi), zavarovalnic (Generali in Assitalia) ter bančnih ustanov (Tržaška hranilnica in Banco di Napoli). Deželo FJK, ki je zaenkrat odkupila večino delnic **Blagajne za likvidacijo in jamstvo** je predstavljala odbornik Rinaldi. Poleg Dežele, »lastnice« 2400 delnic (po 100.000 lir vsaka), Tržaške hranilnice (ki je kupila 2.000 delnic) in zavarovalne družbe Assitalia (1.000 delnic), je Pristaniška ustanova podprla akcijo z odkupom 650 delnic. Podjetje Cogeco d.d. se je obvezalo za nabavo 500 delnic, medtem ko je doberšen del tržaških trgovcev s kavo odkupilo po 100 oz. 50 delnic.

Izhodiščno višino delniške glavnice, ki so jo določili v višini 900 milijonov lir pa bodo lahko povišali do maksimalne vsote dveh milijard lir. Novoustanovljena **Blagajna za likvidacijo in jamstvo d.d.** bo imela svoj sedež v prostorih Trgovinske zbornice in bo zaenkrat operativna do 31. decembra 2000. Že včeraj so imenovali tudi sedemčlansko upravni svet družbe, ki mu bo, za mandatno dobo treh let, predsedoval Sergio Maurel. (ef)

Konec tedna uspeli prazniki v Mačkoljah, Križu in Bazovici

Na šagri v Mačkoljah so v nedeljo nastopili tudi Poletovi kotalkarji

V nedeljo se je zbrala na šagri ŠD Vesna v Križu velika množica

Mladi iz Beneške Slovenije obiskali Primorski dnevnik

Nekako ob 16. uri so včeraj skozi steklena vrata našega uredništva pokukale radovedne glave mladih obiskovalcev. Na presenečene poglede smo kaj kmalu dobili odgovor — veliko stavbo Založništva tržaškega tiska so si za cilj svojega raziskovalnega pohoda izbrali beneški otroci, ki letos gostujejo v Dijaškem domu. Okrog petdeset jih je bilo, teh radovednežev, ki so »preplavili« naše prostore in velikih oči strmeli v čudne majhne ekrane, na katerih so poplesavale zelene črke. »Tako, vidite, nastaja časopis,« jim je razlagal Vojko Slavac. »To mi je bilo všeč,« je šepnila mlada Benečanka svoji vzgojiteljici. Kdove, mogoče bo že čez nekaj let naredila prve korake v svoji uspešni novinarski karieri.

Otroci vsak dan zapisujejo svoje vtise in pravzaprav že opravljajo novinarski posel, ko urejajo stenšca. Na koncu letovanja Mlada brieza pa nameravajo izdati poseben časopis, ki bo pokazal vse, kar so se v dveh tednih v Trstu naučili, obiskali, pokazali. Vzgojiteljice in animatorke se trudijo, da bi zapolnile nenasično radovednost malih varovancev, zato se spisek obiskanih krajev hitro daljša. Jama pri Bričtikih, Kraška hiša v Repnu, Grad sv. Justa, kopališča, Kulturni dom... In sedaj še naša hiša. Do konca letovanja pa jim ostaja še dober teden.

Veliko veselja pri odkrivanju Trsta, mladi raziskovalci!

Tabori Slovenske zamejske skavtske organizacije

Izvidniki in vodnice že odpotovali jutri pa gredo na pot še najmlajši

Pred nekaj več kot enim tednom so se s taborenja v Režiji vrnili domov najstarejši člani Slovenske zamejske skavtske organizacije. Med potovalnim delom tabora, ki je značilen za roveje in popotnice, so se tisti, ki so bili v boljši kondiciji, povzpeli na vrhove, kot sta npr. Viš in Montaz. Stalni del tabora pa so skavti izkoristili za spoznavanje Režije in njenih ljudi. Pozanimali so se za zgodovino in folkloro teh krajev, spoznali so še nekaj rezijskih pesmi in se skušali približati rezijskemu človeku, saj so mladi povsod dovzetni za novosti in lažje najdejo skupni jezik.

Včeraj pa so na vsakoletni tabor odpotovali tudi izvidniki in vodnice, se pravi člani srednje starostne veje. Tabor A, na katerem bo skupaj zaživel 52 skavtov in skavtinj iz Devina, Nabrežine, Križa, Mačkolj, od Sv. Ivana, iz Rojana in Barkovej, dalje si bodo ogledali naselja Brce pri Ilirski Bistrici. Dvotedenskem taboru bo načelovala Olga Tavčar. Vodstvo tabora je sestavilo podoben program, v katerem izstopajo številni izleti. Po prvih dneh, ko bodo postavljali taborne objekte, se bodo podali na Prem, rojstni kraj Dragotina Ketteja, dalje si bodo ogledali izvir reke Sušec, nato Knežak, rojstno vas znanega zbiratelja in ljubitelja ljudskega izročila, Miroslava Vilharja. Najboljši podvig pa bo vsekakor osvojitve Snežnika. Poleg izletov bodo taboreči imeli še veliko dela z urjenjem skavtskih veščin, ne bo manjkalo pa

tudi veliko zabave s pustolovščinami v naravi.

Tabor B, na katerem se je zbralo 70 izvidnikov in vodnic s Proseka-Kontovela, Opčin, Repentabra, od Sv. Jakoba, iz Škedenja in s Kolonkovca, je postavil včeraj svoje šotore v Stranjah pri Kamniku. S pomočjo večje skupine voditeljev bo tabor vodil Marijan Kravos. Večjo pozornost bodo na tem taboru posvetili odkrivanju okolja: po interesnih skupinah bodo raziskovali zanimivosti kraja, kjer bodo preživeli svoj letošnji tabor. Nekateri se bodo seznanili s Plečnikovim umetnostjo, ki se kaže v cerkvi na griču, ki jo je arhitekt obnovil in povečal, spet drugi bodo pripravili gozdno pot z imeni flore, ki jo bo obiskovalec srečal na progi. Tudi tu ne bo manjkalo izletov, prva dva cilja sta Grintavec in Planjava. Jutri bodo na svoj desetdnevni tabor odpotovali še najmlajši skavti. Volčiči in veverice bodo letos obiskali Gorenjsko in se utaborili v Logu pod Mangartom. Skupaj z vodstvom jih bo na taboru približno sto. Načelnik bo Stojan Pahor. Rdeča nit letošnjega tabora bodo dogodivščine dečka Mouglia, ki je glavni protagonist Kiplingove Knjige o džungli. V ta okvir spada npr. lov na tigra Sherkana in boj z opicami. Novost tabora bo tudi skavtski hokej z metlami. Poleg iger, risanja ob dnevu izražanja, so na programu še izleti na Mangartsko sedlo, na planino Tičarice in morda na Krnsko jezero. (bc)

Nič ni bolj prijetnega in izmučnemu človeku iz mesta bolj všečnega kot razvedrilo v dobri družbi, ob odlični postrežbi in živahni glasbi. Dokaz za to trditve kaj hitro najdemo na prepolnih plesiščih in ob dobro založenih stojnicah številnih šager na Krasu in v Bregu. Ta konec tedna so na svojo prireditve vabili kar trije kraji. V Bazovici je ŠD Zarja priredilo športni praznik, v Mačkoljah je KD Primorsko priredilo šagro, med vabili pa je bilo tudi obvestilo o vaški šagri ŠD Vesna v Križu.

V Mačkoljah so šagro odprli že v petek s plesom z ansamblom Tams, ki so ga ponovili tudi v soboto. V nedeljo pa so program pričeli bolj zgodaj, s koncertom godbe na pihala iz Ricmanj pod vodstvom Ennia Križanovskega. Obiskovalce so navdušili tudi mladi kotalkarji ŠD Polet z Opčin, ki so se s prepričljivo gotovostjo gibali in skakali na ne tako zanesljivih kolesčkih. Za dobro razpoloženje, ki ga ni bilo treba dodatno spodbujati, in za ples je zaigral ansambel Pomlad.

Živahno kroženje ljudi v borovem gozdičku so naznanjale že kolone parkiranih avtomobilov, ki so otežile promet na cestah proti Prebenu in Dolini. Ljudje so pač dobro razumeli plakate, ki so vabili na veliko šagro. V Križu je ŠD Vesna pripravilo tradicionalno vaško šagro. Posebnega programa ni bilo, množica ljudi pa se je dobro zabavala ob ansamblu Lojzeta Furjana, ki je igral za ples.

Skupna poteza vseh prireditev je bila torej — množica zabave in dobrot željnih obiskovalcev. Po celodnevem kopanju in sončenju ali pa nedeljskem lenarjenju se malo hladu, plesa, pijače in prigrizka še kako pri- leže.

Politična kronika postaja vse bolj razgibana

Drevi izvolitev župana Richettija Jutri odstop predsednika Pokrajine

Drevi, ob 18.30, se bo sestal tržaški občinski svet; na dnevnem redu ima volitve župana in novega odbora; po četrtkovi neuspešni seji bo drevi občinska skupščina gotovo izvolila novega župana, oziroma na to mesto potrdila Franca Richettija, ki ga predlagajo stranke šeststrankarske koalicije, ki sicer upravljajo Deželo, v občinskem svetu (kakor tudi v pokrajinskem) pa ne razpolagajo s potrebno večino glasov. Richetti bo torej drevi izvoljen z glasovi strank manjšinske koalicije, ki se bo že v kratkem znašla pred težko preizkušnjo, ki jo predstavlja odobritev proračuna.

Na drevišnji seji občinskega sveta je predvidena tudi izvolitev novega odbora; vendar pa ne bo izvoljen, ker pač pri prvem glasovanju potrebuje absolutno večino glasov, s katero pa, kot smo že videli, ne razpolaga. Občinski svet se bo torej moral ponovno sestati v teku tega tedna, v petek, da bi izpolnil tudi to obveznost.

V četrtek pa se bo sestal pokrajinski svet; sestati bi se sicer moral že sinoči, vendar pa je v teh zadnjih dneh prišlo do določenih novosti: predsednik pokrajinskega odbora Marchio je namreč napovedal svoj odstop, ki ga bo formaliziral jutri dopoldne, po

drevišnji izvolitvi Richettija na župansko mesto. S tem je Mestna lista, kateri Marchio tudi pripada, dosegla svoj politični cilj: preprečiti izvolitev Cecovinija ali drugega listarskega predstavnika na župansko mesto. Marchiov naslednik pa ne bo izvoljen na drevišnji seji; za izvolitev potrebuje absolutno večino glasov, s katero pa ne razpolaga; glavni kandidat za njegovo nasledstvo je socialist Clarici.

Potrebna bo torej nova seja; načelniki svetovalskih skupin, ki so se sestali včeraj, so se dogovorili, da se bo pokrajinski svet ponovno sestal prihodnji ponedeljek, torek in sredo, da bi pač izvolil novo pokrajinsko upravo, ki bo kot sicer občinska, manjšinska.

Postavlja se torej vprašanje, kako bosta novi upravi premestili oviri proračunov, od odobritve katerih je odvisna njuna nadaljnja usoda. Novooblikovana šeststrankarska manjšinska koalicija gre naprej po svoji poti in se doslej še ni posvetovala z nobeno od ostalih demokratičnih strank, da bi si pač zagotovila še nekaj glasov in torej potrebno večino. KD, večinska stranka v novi koaliciji, je tudi zavrnila predloge in torej tudi podporo, ki jo je novi manjšinski koaliciji ponudila

KPI, vendar pod določenimi pogoji in na osnovi predhodnega sporazuma. Vse kaže, da se nova koalicija in v prvi vrsti KD zavzema za razširitev novega odbora z vstopom Liste za Trst, ki bi seveda morala spremeniti svoja skrajno omejevalna in doslej nesprejemljiva stališča. Skoraj nemogoče pa je, da bi se te hipoteze lahko uresničile.

Vsi znaki torej kažejo, da se na gilih korakov bližamo predčasnim volitvam, ki bi lahko razvozlele marsikatero vprašanje, v prvi vrsti resnično moč Liste za Trst. Vse pa je še odprto in šele v prihodnjih odločilnih dneh bomo videli, kako se bodo dogodki razvili.

Obvestilo šolnikom

Deželni zavod za raziskave, eksperimentiranje in poklicno izpopolnjevanje (IRRSAE) bo priredil 8. septembra zasedanje o vzgoji in izobraževanju v večjezičnem prostoru. Prijave sprejema zavod IRRSAE (Ul. Cantù 10) od 9. do 12. ure (tel. 571954) do 31. julija.

Tržaški odsek Italija - Sovjetska zveza pripravlja dva kulturna izleta v SZ

Tržaški odsek združenja Italija - Sovjetska zveza bo prihodnjo jesen organiziral dva kulturna izleta v Sovjetsko zvezo. Prvi, glasbeni izlet je namenjen glasbenikom, glasbenim pedagogom ali osebam, ki se zanimajo za metode glasbenega poučevanja v SZ. Izlet bo potekal od 29. 9. do 9. 10. in obsega obisk Moskve, Leningrada in Odesa. Na drugem izletu se bodo izletniki seznanili s problemi pristanišč v Moskvi, Leningradu in Rigi na Baltskem morju. Izlet bo trajal od 2. do 10. oktobra 1986. Podrobne informacije nudi tajništvo združenja, tel. 60158 od 16. do 20. ure, ob sobotah od 10. do 12. ure.

»Dunajska kavarna« v gradiču Miramarskega parka

Ljubitelji sladkih dobrot bodo končno prišli na svoj račun — v gradiču Miramarskega parka bodo drevi ob 18. uri odprli kavarnico, urejeno po vzoru tipičnih dunajskih kavarn. Otvoritev je v sklopu prireditev ob razstavi »Maksimilijan od Trsta do Mehike«, pripravili pa so jo v povezavi z avstrijskimi turističnimi organizacijami. V »Dunajski kavarni« bodo k poskusni vabile znane dunajske slaščice, ponudbo pa bodo obogatile tudi avstrijske specialitete.

Obvezno cepljenje psov proti steklini

Tržaška KZE sporoča, da se bo letno cepljenje psov proti steklini zaključilo 2. avgusta.

V ta namen je KZE usposobila v tržaški pokrajini sedem živinozdravniških središč: v Trstu — Občinski pesjak, Ul. Orsera 8 (odprt ob delavnikih od 9. do 12. ure); na Proseku — v klavnici nasproti »Elio Mobili« (ob ponedeljkih in četrtek od 14. do 15. ure); v Mlajah — avtobusni občinski park (ob torkih in sobotah od 9. do 10. ure); v Dolini — na Občini (vsak torek in soboto od 11. do 12. ure); v Nabrežini — v občinski klavnici (ob ponedeljkih in sredo od 15. do 16. ure); v Zgoniku — na Občini (ob torkih in petkih od 15. do 16. ure) in v Repnu — na Občini (vsak četrtek od 15. do 16. ure).

Klimatsko letovanje za priletne iz Devina-Nabrežine

Devinsko - nabrežinska občina prireja od 22. septembra do 6. oktobra v Montecatini Terme (PT) klimatsko letovanje za ostarele, ki stalno bivajo v občini, da bi jim nudila prilžnost za razvedrilo, socializacijo in psiho - fizično rehabilitacijo z možnostjo termalnega zdravljenja. Za informacije se lahko zainteresirani obrnejo na Dom za ostarele »Štuparich« — Urad za skrbstvo v Sesslanu, štev. 132 (tel. 299-195 ali 299-959, od 8. do 14. ure).

V restavraciji La bottega del vino predstavili knjigo o plavih ribah

Stilno opremljena restavracija »La bottega del vino« na Gradu sv. Justa je včeraj sprejela predstavnike Trgovinske zbornice, Tržaške avtonomne letovišarske ustanove ter Združenja gostincev (FIPE), ki so prisotnemu občinstvu predstavili knjigo »Plava riba v Trstu«. Povedati je treba, da gre za pomembno pobudo, ki jo podpirajo tudi lastniki hotelov in restavracij.

Knjigo je predstavila Fulvia Costantinides. »Plava riba v Trstu« želi predvsem predstaviti občinstvu dar našega morja, ki pa ga prebivalci naše dežele vse premalo uporabljajo, je dejala. Uvodno besedo je napisal predsednik trgovinske zbornice Tombesi, poleg tega pa vsebuje delo tudi prave krajske strokovne raziskave o plavi ribi v Jadranskem morju, njenem razvoju, hranilnih lastnostih ter o njeni uporabi. G. Palladini je prispeval strogo statistične podatke, iz katerih je razvidno, da je dežela FJK skoraj na zadnjem mestu v Italiji, kar zadeva uživanje plavih rib. Dragocen bo tudi prispevek znanega enologa M. Pillona, ki svetuje bralcu najprimernejša vina, ki jih lahko pijemo ob krožniku skrbno pripravljenih ribjih jedi. Za vse, ki jih veča plave ribe, pa bo gotovo zanimiv zbornik najboljših receptov za pripravo plave ribe. Nekaj ribjih specialitet so lahko prisotni »preizkusili« takoj po predstavitvi knjige. Srečanje se je namreč zaključilo na vrtu restavracije, ob zvrhanih pladnjih ribjih jedi in kozarcih penečega se belega vina.

Sporočilo pokrajinske uprave

Tržaška pokrajina opozarja, da 31. julija zapade rok za predstavitev prošnje za dodelitev prispevkov za upravne stroške zavodom za bolničarje, socialne delavke in vrtnarje ter zavodom za tehnično, poklicno in umetniško izobraževanje. Zainteresirane ustanove lahko dvignejo okrožnico s potrebnimi informacijami pri vratarju na Trgu Vittorio Veneto 4, vsak delavnik od 8. do 14. ure.

Baletniki in Gino Landi gostje razstave Sen valčka

Mali trg pred palačo Costanzi v Trstu je z razstavo »Sen o valčku - Dunajska opereta v Trstu« postal priljubeno shajališče v samem mestnem središču. Tu se je v nedeljo v poznih jutranjih urah predstavil plesni ansambel Festivala operete s koreografom Ginom Landijem in njegovo asistentko Maurizio Camilli. Dobrodošlico je ansamblu izrekel kritik Gianni Gori, ki je pohvalil profesionalnost in podjetnost vseh članov ansambla. Srečanje ob prijetni Straussovi in Leharjevi glasbi so prisotni zaključili s skupnim ogledom razstave. Prireditelji sporočajo, da je razstava po enem mesecu od postavitve doživela že preko 20.000 obiskov.

Nov sestanek posebne deželne komisije

Radioaktivnosti je pri nas vedno manj

Posebna deželna komisija, ki preučuje stopnjo radioaktivnosti po črno-bilski tragediji, se je včeraj spet sestala in poglobljeno pregledala stanje v naši deželi. Na osnovi analiz, ki so jih opravile službe za medicinsko fiziko iz Trsta, Vidma in Pordenona predvsem na jestevinah, je komisija ugotovila, da je stopnja radioaktivnosti čedalje nižja in vsekakor pod mejo nevarnosti.

Določena previdnost pa je še vedno potrebna pri uživanju divjadi. Ugotovili so, na primer, da je meso srnjaka še vedno radioaktivno v višini 400 do 600 becquerelov na kilo kot seštevček cezija 134 in 137. Prav zato je komisija predlagala službi za lov pri

predsedstvu deželnega odbora, naj ohrani obstoječe omejitve lova na srnjad do 15. avgusta. Glede na bližnje odprtje lova na selivke pa je komisija naročila ožji skupini izvedencev, naj analizira stopnjo radioaktivnosti na večjem številu vzorcev, tako da bo javno mnenje pravočasno obveščeno. Glede drugih vrst mesa pa je stopnja radioaktivnosti že daleč pod mejo nevarnosti, tako da tu ni omejitev porabe. Nekaj previdnosti priporoča deželna komisija samo pri uživanju zajčjega mesa.

Prav tako ni omejitev pri uživanju jajc, svežega sadja (razen ribeza in borovnic, ki jih ne kaže jesti v pretriranih količinah), školk, rib, široko-

listne zelenjave in svežega sira. Pod stalnim nadzorstvom so tudi gobe, polži, ovčji in kravji sir.

Deželni odbornik za zdravstvo Renzulli je vsekakor zagotovil, da bo razvoj položaja še naprej pod nadzorstvom z občasnimi meritvami, tako da bo javno mnenje o vseh aspektih problema pravočasno in izčrpno informirano.

● Zadruga pridelovalcev vin tržaške občine »Kriški breg« bo v soboto, 2. avgusta, priredila zaključno svečanost ob podelitvi nagrad 19. razstave domačih vin. Slovesnost bo v prostori osnovne šole Albert Sirk v Križu.

Pogovor s psihologinjo in logopedinjo

Slovenska sociopsihopedagoška služba ima izredno bogat spekter delovanja

Slovenska sociopsihopedagoška služba se je pred približno tremi tedni preselila iz Ul. Farneto v nove prostore, v petem nadstropju Ul. Slataper štev. 18 (ob tržaški bolnišnici).

»Zadovoljni smo s tem novim sedežem, saj je v središču mesta in ker smo sami, lahko v njem lažje načrtujemo in opravljamo svoje delo,« sta nam povedali psihologinja Nada Bercè in logopedinja Mirjam Kandut, ki smo ju našli na delu že v novih prostorih. Sedež ni velik, je pa dovolj funkcionalen. Tu je soba za psihologa, za logopeda, soba, ki služi za urad in čakalnica.

Kakšen pa je urnik službe, smo vprašali.

Psihologinja in logopedinja sta tu redno v službi in opravljata torej svoje delo vsak dan, dopoldne in popoldne, z izjemo sobot, ko je sedež zaprt.

»Čeprav nas je v službi po številu precej ter tvorimo homogeno enoto, ki je lahko v pomoč otrokom, staršem, šolam, učiteljem, torej vsem, ki se z mladino bavijo, nas je vendarle premalo, da bi se lahko vsakemu posvetili v tolikšni meri, kot bi bilo to večkrat potrebno.«

Službo vodi primarij — psiholog in koordinator dr. Danilo Sedmak; psihologinjo in logopedinjo smo že omenili. Pri službi sodelujejo še tri socialne delavke, ki so sicer v sklopu pokrajine in sicer Anamarija Kalc, Odila Bufon in Majda Mahnič.

V skupini sodelujejo še dr. Pavel Fonda — psihoterapevt in psihiater, dr. Savo Spacal — psihoterapevt, dr. Vlasta Polojaz — otroški nevro-psihater in dr. Klavdij Veljak — otorinolaringolog. »Naša služba ima zelo širok spekter dela,« sta nam povedali sogovornici. Tako imajo njeni člani stike z osnovno šolo, z okrožnico ministrstva za vzgojo so povezani in sodelujejo z vsemi ustanovami in službami, ki skrbijo za prizadete otroke, z razrednim

Takole je — prijetno in okusno — urejena nova delovna soba psihologinje

zborom, z učitelji in seveda s starši. Imeli so že več predavanj na šolah; o problematiki, s katero se srečujejo pri svojem delu, pa so posamezni člani spregovorili že v časopisu in tudi na radiu. »Imamo tedenska srečanja, na katerih se pogovorimo o našem delu, imamo srečanja s spremljevalkami prizadetih otrok, imamo individualne razgovore z razrednimi in pomožnimi učitelji; povezani smo z Dijaškim domom v Trstu, ki je tudi vključil v svoj krog prizadete otroke. Sodelujemo tudi s sodiščem, z otroško bolnišnico »Burla Garofolo«, z občinskimi upravami in pač z vsemi krajevnimi dejavniki, s katerimi skušamo programirati naše delo in ga usmerjati tako, da je lahko v oporo mladim in njihovim staršem.

Logopedinja Mirjam Kandut je, kot je sama povedala edina tržaška Slovenka, ki dela na tem področju. Doma je od Sv. Ivana, študij logopedije pa je opravila v Ljubljani. »Prav ve-

sela sem, da sta se še dve študentki odločili za študij logopedije. Vprašanje je le, ali bosta potem tudi našli službo, saj nimajo oblasti preveč posluha za to našo dejavnost.«

Kdo so njeni pacienti? »V bistvu smo vzgojitelji, psihologi, pa tudi zdravniki, saj se ukvarjamo z različnimi govornimi težavami, glasovnimi motnjami, s težavami, ki se pojavljajo po različnih nesrečah, ali operacijah, z jecljanjem, z govornim razvojem pri prizadetih, pa tudi pri motnjah, ki lahko nastanejo pri otrocih, ki so dvo- ali trojezični.« Tu nam je takoj obrazložila, da ne gre pri tem za to, da bi se otrok ne smel v rani mladosti učiti več jezikov. »Otrok se najlažje uči različnih jezikov. Le povezati mora vsak jezik z določeno osebo. Potem bo znal tudi kasneje razločevati med posameznimi jeziki in jih bo tudi pravilno obvladal.«

Pokazala nam je v sobo, v kateri dela in kjer skuša, s pomočjo zrcala in tudi drugače, pomagati pri pravilnem nastavku glasu in pri odpravi raznih artikulacijskih težav, glasovnih motenj itd.

Se marsikaj nam je povedala o svojem delu, in tudi o delu logopedov v drugih državah, kjer delajo na primer z gledališkimi igralci, s pevskimi zbori, v šolah itd.

Ustavili smo se tudi v sobi psihologinje Nade Bercè. »Lani smo se obrnili na vse naše šole in jih opozorili na našo pripravljeno dejavnost, medsebojno sodelovanje. Zglasila so se skoraj vsa ravnateljstva, s katerimi imamo sedaj tudi periodična srečanja — vrte obravnavamo posebej. V poletnem času je nekoliko manj dela, ker so pač mladi v glavnem na počitnicah. Prihajajo pa novi, ki potrebujejo krajšo, a intenzivnejšo nego. Tudi to za- pišite,« nam je povedala, »da je naša služba brezplačna, saj delamo v sklopu krajevnih zdravstvenih enot. Na razpolago smo staršem, učiteljem in vsem, ki potrebujejo pomoč ali tudi samo nasvet.« (N. L.)

Kljub težavam pomembno delovanje v našem mestu

Srbsko-pravoslavna skupnost za boljše sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo

Visoki dragoceni svečniki krasijo notranjost srbsko-pravoslavne cerkve sv. Spiridiona v Trstu

Ponosna cerkev sv. Spiridiona v srbsko-bizantinskem slogu, delo nadarjenega milanskega arhitekta Macchiacchinija, je že več kot sto let duhovno zatočišče srbske pravoslavne cerkve in priča davne mogočnosti pripadnikov te verske in narodnostne skupnosti. Zunanost cerkve je znana vsakomur, ki se je kdajkoli sprehajal po mestnem središču, marsikdo pa si verjetno še ni ogledal njene bogate notranjosti. Umetniško zanimiv in dragocen je predvsem ikonostas, pregraja z ikonami, umetelno izrezljana stena, ki je, kot v pravljicah, prekrita z zlatom in srebrom. Tu so številne ikone, ki predstavljajo svete podobe, strop pokrivajo umetniške freske, v sredini cerkve pa stojijo visoki, dragoceni svečniki, pravi dokaz nekdane moči bajno bogatih srbskih trgovcev. Najlepše tržaške palače, ki jim desetletja niso odvzela njihove trdnosti in mogočnega videza, so zgradili prvi srbski bogataši. Najemnina šestih palač, ki so danes last pravoslavne skupnosti, zagotavljajo današnjim tržaškim Srbom popolno ekonomsko neodvisnost.

Svoj pomemben zgodovinski trenutek je ta, danes sicer maloštevilna narodnostna skupnost v našem mestu, doživlja z odobritvijo novega statuta. Člani "bratstva", organa, ki opravlja predvsem upravne posle, so soglasno zanimali dosedanje načelo "svobodna cerkev v svobodnem svetu". To načelo je velevalo, da se morajo vse pravoslavne skupnosti v zahodni Evropi podrediti upravi ameriškega pravoslavnega škofa. "Statut je bil sestavljen takoj po drugi svetovni vojni, torej v času, ko je med zavezniški vladalo veliko nezaupanje do jugoslovanske politike," pravi časnikar Jurij Milošević, avtor pomembne knjige "Srbi v Trstu", ki so jo ponatisnili tudi v Beogradu. S tem delom je hotel pisatelj braniti svojo narodnostno skupnost pred obtožbami Tržčanov, ki so v času množičnega "pohoda" jugoslovanskih kupcev v Trst proglasili Srbe za narod brez kulture in zgodovine, skratka za barbare, "bizantince". Pravoslavna skupnost je pred odobritvijo novega statuta, vsaj formalno, še vedno pripadala ameriški pravoslavni škofiji, ki je

vodila izrecno protijugoslovansko politiko. Novi statut pa je povsem priznal svojo duhovno odvisnost beograjskemu patriarhu Germanu. Danes pripadajo tržaški pravoslavni verniki nemškemu škofu za vso zahodno Evropo Lavrentiju, ki priznava srbskega patriarha.

Duhovni vodja tržaških Srbov, župnik cerkve sv. Spiridiona Ilija Ivić pravi, da je z novim statutom njihova verska in narodnostna skupnost povsem pravilno odločila, da se vrne k svoji prvotni "materi" cerkvi v Beogradu. To dejanje bo prav gotovo napeljalo nove vezi za boljše kulturno in duhovno sodelovanje med Italijo in Jugoslavijo. Prvi korak k temu je pravoslavna skupnost storila ob stoti obletnici smrti pisatelja Vuka Karadžića. Ob tej slavnosti so pripadniki tržaške pravoslavne skupnosti prvič v zgodovini prisostvovali kulturni manifestaciji v Jugoslaviji.

"Srbski otroci so še pred kratkim lahko obiskovali šolo v svojem materinem jeziku" pravi z neznatnim obžalovanjem v očeh Velimir Djerasimović, predsednik srbske skupnosti, prej več-

letni učitelj. "Našo šolo je ustanovil Jovan Miletić, ki je svoje izredno imetje zapustil svoji verski in narodnostni skupnosti. S poukom v materinem jeziku so srbski otroci pričeli ob koncu osemnajstega stoletja. Šola je delovala skoro neprekinjeno do druge svetovne vojne, ki je nasilno zaklenila vrata tudi tej šolski ustanovi."

"Šolsko poslopje s srbskim učnim jezikom je sprejelo večkrat v zgodovini tudi številne slovenske učence, posebno po zaprtju zavoda sv. Cirila in Metoda. Pred nekaj leti pa je prišlo do pomembne, sicer žalostne prelomnice — zaradi prenikajočega števila vpisanih je bila naša skupnost primorana, da šolo zapre. Danes deluje le dvakrat tedensko in nudi svojim maloštevilnim učencem pouk iz srbohrvaščine, cirilice in verouka. Obenem pa lahko vsak državljan, ki je "prekoračil" dvanajsto leto, sledi v nekdanjem šolskem poslopju tečaju iz srbohrvaškega jezika". Danes so se vrste tržaških Srbov precej zredčile. Marsikomu je od njegovega porekla ostal le še priimek, s končnico na -ich...

H J

»Mayerling« v Miramarskem parku

V miramarskem parku bodo drevi predvajali zgodovinski film Maxa Ophülsa »Od Mayerlinga do Sarajeva« v katerem nastopata v glavnih vlogah Edwige Fenech (grofica Sophie) in John Lodge (nadvojvoda Franc Ferdinand). To je zadnji film, ki ga je režiser nemškega porekla realiziral v Franciji. Ophüls je bil namreč vpoklican predno je končal film. Namesto vojske se je Max dokončno odločil za Hollywood, kamor je dospel leta 1941. (Na sliki posnetek iz filma).

izleti

Združenje Union Podlonjer-Sv. Ivan prireja enodnevni izlet 15. avgusta v Dolomite - S. Stefano di Cadore. Odhod iz Trsta ob 6.30 s Trga Oberdan. Informacije in vpisovanje vsak ponedeljek od 17. do 19. ure v Ul. Valdirivo 30, tel. 61011.

SPDT prireja enotedenski izlet od 23. do 30. avgusta v Dolomite z vzponi po normalnih in zavarovanih poteh na vrhove v bližini Corvare in Colfosca, kjer bodo udeleženci šotorili. Izlet vodi odbornik Ervin Gombač, vpisovanje pa je na sedežu ZSSDI v uradnih urah. Izlet bo z osebnimi avtomobili.

SPDT prireja v soboto, 2. in v nedeljo, 3. avgusta, izlet na Škrlatico. Odhod iz Trsta z osebnimi avtomobili v soboto ob 7. uri izpred sodne palače v dolino Vrat, od koder bo sledil vzpon po Sovatni do Pogačnikovega doma z možnostjo vzpona na Stenar (2501 m); naslednji dan vzpon na Škrlatico (2738 m). Izlet vodi Vojko Slavec, kateremu se lahko javijo tudi vsi tisti, ki ne razpolagajo z osebnim prevoznim sredstvom in bi se izleta radi udeležili. Javijo se lahko vsak dan od 20. do 22. ure na telefonsko številko 742405.

SPDT prireja 10. avgusta avtobusni izlet v Cimo Sappado, od koder bo sledil vzpon na Creto Forato (2462 m), ki sodi med vrhove Poti prijateljstva. Odhod ob 6.30 izpred sodne palače; hoje bo približno štiri ure; vpisovanje na sedežu ZSSDI v uradnih urah. Izlet je primeren za vse.

OBVESTILO

Uprava Primorskega dnevnika obvešča vse naročnike, ki želijo prejemati Primorski dnevnik na kraj letnega dopusta, da sporočijo novi naslov najkasneje štiri dni pred odhodom.

Spremembe sprejema ekspedit PD vsak dan razen ob nedeljah od 8. do 14. ure na telefonsko številko 764-832.

čestitke

Nonotu LUDVIKU za 70. rojstni dan vošči vse najboljše Tjaša.

menjalnica

Ameriški dolar	1.450.—
Nemška marka	684.—
Francoski frank	209.—
Holandski florint	606.—
Belgijski frank	32.—
Funt šterling	2.125.—
Irski šterling	2.020.—
Danska krona	181.—
Grška drahma	10.—
Kanadski dolar	1.030.—

poletne prireditve

GRAD SV. JUSTA

Drevi ob 21.15: ANTOLOGIJA ZARZUELE Joseja Tamaya.

ŠTIVANSKA CERKEV

Drevi ob 21. uri: CONCERT Bromley Schools Chamber Orchestra, dirigent Peter Hall (Boyce, Ireland, Handel, Grieg, Mozart), namesto napovedanega komornega orkestra iz Münstra.

MIRAMARSKI PARK

LUČI IN ZVOKI: nočoj ob 21.30 v angl. in ob 22.45 v ital.; v petek, 1. 8. ob 21.30 v nem. in ob 22.45 v ital. Filmski pregled MAKSMILIJAN IN HABSBUŠKI MIT (vstop prost) Jutri ob 21.30: **Od Mayerlinga do Sarajeva** (De Mayerling à Sarajevo), dram., Fr. 1940, 89'; r. Max Ophüls; i. Edwige Feuillère, John Lodge. Originalna verzija v francoščini. (Namesto najavljenega filma Tista leta - Aquellos anos.)

GLEDALIŠČE ROSSETTI FESTIVAL OPERETE

V soboto, 2. 8., ob 20.30 premiera, v nedeljo, 3. 8., ob 18. uri ponovitev opere PRI BELEM KONJČKU (R. Benatzky in R. Stolz).

CANKARJEV DOM

V galeriji Cankarjevega doma bo do 20. avgusta odprta razstava slik in akvarelov slikarja Georga Baselitza.

Cankarjev dom je organizator POLETNE VIOLINSKE SOLE, ki bo pod vodstvom prof. Igorja Ozima (asistentka prof. Christine Hutcap) od 22. avgusta do 2. septembra v Glasbeni šoli v Titovem Velenju.

Danes slavi 90. rojstni dan naša mama, nona in pranona

AMALIJA MARKUŽA vd. GABROVEC

Ob tem visokem jubileju ji iskreno čestitajo

vsí sorodniki

razna obvestila

Urad CGIL v Nabrežini bo od 1. do 31. avgusta posloval samo ob torkih in petkih popoldne od 15. do 18. ure.

Slovenska socio-psiho-pedagoška služba deluje v novih prostorih v Ul. Slataper št. 18 (V. nadstr.), tel. 7762266.

včeraj-danes

Danes, TOREK, 29. julija MARTA

Sonce vzide ob 5.45 in zatone ob 20.38 — Dolžina dneva 14.53 — Luna vzide ob 24.18 in zatone ob 14.47

Jutri, SREDA, 30. julija PETER

PLIMOVANJE DANES: Ob 3.10 najvišje 8 cm, ob 7.33 najnižje -14 cm, ob 15.59 najvišje 28 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 27,4 stopinje, zračni tlak 1020 mb ustaljen, brezvetrije, vlaga 65-odstotna, nebo skoraj jasno, morje mirno, temperatura morja 24 stopinj.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Francesca Zanco, Alberto Hrovatin, Giulia Cosolini, Fiorenza Basaldella, Emilio Nahum, Stefano Bannelli, Andrea Bartow, Maurizio Pinamonti.

UMRLI SO: 84-letna Felicita Quaglia vd. Benedetto, 90-letna Lucia Mennella, 81-letna Maria Quarantotto por. Quarantotto, 68-letni Remigio Vatta, 76-letni Valentino Dionis, 76-letni Giulio Marchi, 75-letna Angela Naccari por. Osimani, 84-letni Pietro Reggente, 63-letni Carlo Glavina, 84-letna Nerina Barini vd. Meucci.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARNA

Od ponedeljka, 28. julija, do sobote, 2. avgusta 1986

Dnevna služba — od 8.30 do 20.30

Ul. Roma 15, Ul. Ginnastica 44, Ul. Fabio Severo 112, Ul. Baiaumonti 50, Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

MILJE — Viale Mazzini 1.

ZGONIK (tel. 229373) — samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba — od 20.30 do 8.30

Ul. Oriani 2, Trg Venezia 2.

MILJE — Viale Mazzini 1.

ZGONIK (tel. 229373) — samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA

Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

mali oglasi

ZARADI nenadne bolezni sva prisiljena odpovedati 10-dnevni izlet v Turčijo z agencijo Aurora (od 3. do 14. avgusta). Cena je 790.000 lir. Morebitna zainteresirana naj se javita na tel. št. 227365.

PRODAM vespo PX 200, prevoženih 17.000 km, letnik '82, za 1.300.000 lir. Tel. 040/212417.

PODARIM majhne psičke. Tel. 226294 od 16. do 18. ure.

PRODAM učne knjige za trgovski tehnični zavod. Tel. 824389.

OSMICO pod lipo je odprl Boris Škerk v Repnu. Toči teran in belo vino.

PRODAM moped bravo piaggio v zelo dobrem stanju. Tel. 0481/21517.

PRODAM avto alfa sud v dobrem stanju. Tel. 280754.

PRODAM brejo mlado kravo. Tel. 226596 od 12. do 14. ure in od 19. do 21. ure.

PRODAM vespo PX 125 E, letnik '84, rdeče barve, cena po dogovoru. Tel. 225796.

kino

ARISTON - 21.30 *Il sole a mezzanotte*, dram., ZDA 1985; r. Taylor Hackford; i. Mikhail Baryshnikov, Gregory Hines **LETNI KINO V LJUDSKEM VRTU** - 21.15 *Phenomena*, groz., It. 1985, 109'; r. Dario Argento; i. Jennifer Connelly, Donald Pleasence.

NAZIONALE I - 16.00, 22.15 *Ursula, la roulette del piacere*, porn., □ □ **EDEN** - Zaprt do 13. avgusta.

EXCELSIOR I - Zaprt do 21. avgusta. **EXCELSIOR II** - Zaprt do 21. avgusta.

GRATTACIELO - 16.00, 18.45, 21.30 *Lamia Africa*, dram., ZDA 1985, 150'; r. Sydney Pollack; i. Meryl Streep, Robert Redford.

NAZIONALE II - 16.00, 22.15 *Unico indizio la luna piena*, groz., ZDA 1986, 100'; r. Daniel Attias; i. Gary Busey, Everett McGill. □

FENICE - Zaprt do 21. avgusta

MIGNON - 18.00, 22.15 *Mishima*, dram., ZDA 1985, 115'; r. Paul Schrader; i. Ken Ogata, Kenji Sarvada.

CAPITOL - 17.00, 21.45 *Exalibur*, fant., ZDA 1981, 130'; r. John Boorman; i. Nigel Terry, Helen Mirren.

ALCIONE - Zaprt.

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 *Nove settimane e 1/2*, er. dram., ZDA 1985, 120'; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger. □

LUMIERE FICE - Zaprt do 29. avgusta.

VITTORIO VENETO - Zaprt do 20. avgusta.

RADIO - 15.30, 21.30 *Inside Marilyn*, porn., □ □

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □ □

razstave

V **TK Galeriji** je odprta razstava slikarke Vide Slivnikar-Belantič.

V **umetniški galeriji na Tržaški pokrajini** — Trg Vittorio Veneto 4 je od 19. avgusta odprta Mednarodna poletna umetniška razstava z udeležbo Avstralije, Avstrije, Italije, Jugoslavije in Velike Britanije. Urnik: 19.00 - 22.00, prazniki: 11.00 - 13.00.

razne prireditve

ŠZ Sloga vabi na tradicionalni ŠPORTNI PRAZNIK, ki bo v soboto, 2. in v nedeljo, 3. avgusta, v prostorih Gospodarske zadruge v Bazovici. Za prijetno razpoloženje bo poskrbel v soboto ansambel Zvezde in v nedeljo ansambel Taims.

prispevki

Namesto cvetja na grob bivše pevke Marije Sever darujejo članice zbora Jadran Petra, Ana, Vesna, Bruna, Kristina, Celestina in Melita 65.000 lir za istoimenski zbor in 50.000 lir za cerkev v Ospu.

Marija Štavar daruje 20.000 lir za Društvo slovenskih upokojencev v Trstu.

Ob obletnici smrti očeta Karla Bana darujejo svojci 15.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku in 15.000 lir za VZPI-ANPI sekcija Prosek.

V počastitev spomina drage Etke darujeta Ivan in Vojka Ukmar 15.000 lir za Godbeno društvo Prosek.

V spomin na teto Zalo darujeta Miroslav in Ladislav Komar 30.000 lir za ŠD Zarja in 30.000 lir za Tržaški oktet.

Ob 7. obletnici smrti Ane Vecchiotti daruje Olga Pangerc 10.000 lir za pevski zbor M. Pertot.

V spomin na Marjana Štoko, padlega v NOB, darujeta sestrji Dorka in Ivanka 30.000 lir za vzdrževanje spomenika padlim v NOB na Proseku in 30.000 lir za sekcijo VZPI-ANPI Prosek-Kontovel.

Emporio
FIORENTINO

TRST — Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) — Tel. 775741

POPUSTI POPUSTI POPUSTI

NA VSEH ARTIKLIH:

obleke, krila, bluže, halje, nočne srajce

Obv. občini 16.7.86

informacije SIP uporabnikom

Plačilo telefonskega računa za četrto dvomesečje 1986

Opozarjamo abonente, da je že pred časom zapadel rok za poravnavo telefonskega računa za 4. dvomesečje 1986. Opozarjamo vse, ki računa še niso poravnali, naj to store čimprej po možnosti pri naših krajevnih sedežih. Na ta način se bodo izognili takojšnji preinitvi, ki jo predvideva pravilnik.

Važno opozorilo

Na telefonskem računu, na levi strani zgoraj, so razvidni zneski prejšnjih dvomesečij, v katerih ni bil poravnani račun.

GRUPPO IRI STET

SIP

Società Italiana per l'Esercizio delle Telecomunicazioni p.a.

BCTKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 61446 - 68881

Agencija Domjo 831-131

V noči od sobote na nedeljo

Mazaška akcija na zidu Kulturnega doma znak zaostritve protislovenske kampanje

Seveda neznani nacionalistični pobalini so se v noči od sobote na nedeljo spravili nad Kulturni dom v Gorici. Na zidu telovadnice tega našega kompleksa so z rdečo barvo napisali ostudno frazo, ki kaže na visoko kulturno raven tistih, ki so to naredili seveda ponoči, da bi jih nihče ne videl.

Mazaška akcija na zidu Kulturnega doma pa jim ni bila dovolj. Z isto rdečo barvo so pomazali tudi avtomobil profesorja Alda Rupla, vidnega predstavnika naše narodnostne skupnosti, ki je bil parkiran na ulici pred stanovanjem v Ulici Orzoni.

Na naš Kulturni dom, ki je odprt štiri leta in pol, so se tisti, ki jim Slovenci nismo všeč, spravili že nekajkrat. Prvič z neko žaljivo frazo na račun nekega našega mladca pred približno dvema letoma, na predvečer Pohoda prijateljstva po ulicah Gorice in Nove Gorice, ki je takrat prvič bil speljan po ulici, kjer je Kulturni dom. Z začetnimi besedami neke za vse nas žaljive fraze pred približno mesecem in pol. S podrtjem mlaja na strehi telovadnice lani v maju. Takrat so storilce našli, pismeno so se oprostili trdeč, da

nikakor niso hoteli žaliti slovenske narodnostne skupnosti.

Kulturni dom je očitno nacionalistom trn v peti. Zaradi tega z lahkoto najdemo pobaline, ki ga pomažejo ali ki nam na kak drug način škodujejo.

Očitno tudi ta akcija sodi v protislovensko oziroma do nas ne preveč prijazno kampanjo, ki se v zadnjem času pri nas stopnjuje. Pisali smo o spomladanskem odkritju spomenika deportancem. Pisali smo o govoru, ki ga je tam imel župan Scarano. O tem, da so ga pohvalili vsi nacionalisti in javno tudi fašisti. Pisali smo o nedavnih izjavah goriškega župana ob zaključku proračunske razprave, kjer se je zavzel za »omejeno« zaščito. Pisali smo o bivših bojevniki, ki so proti vsaki zaščiti. Pisali smo o zborovanju fašističnih parlamentarcev v Gradežu, kjer je Almirante zagrozil z vsemi mogočimi akcijami proti zakonu o globalni zaščiti.

Poleg tega kar smo napisali moramo danes zabeležiti še en protislovenski nastop. V vesedravnvo vodstvo socialdemokratske mladine je bil izvoljen

Goričan Ziberna. Imel je že pogovore s tajnikom PSDI Nicolazzijem in ministrom Vizzinijem prav o vprašanju zaščitnega zakona za Slovence. Seveda je bil proti zakonu, oziroma za omejen zakon. Ziberna namreč sodi med tiste goriške socialdemokrate, ki so sicer v manjšini, v lastni mestni

sekciji. V tej je sicer precej mladih (odbornik Gentile, svetovalec Esposto) ter tudi kak starejši. Med temi tudi naš dobri znanec Lodatti.

Protislovensko vzdruže se torej stopnjuje. V ta okvir sodi brez dvoma tudi mazaška akcija na zidu Kulturnega doma.

pismo uredništvu

Ali imamo Bothe tudi v Gorici?

V noči od sobote na nedeljo je bil slednjič pomazan z napisom zid Kulturnega doma v Gorici. Če smo imeli pri prejšnjih poskusih dvome o name-nih, o sporočilih in izvajalcih, je stvar sedaj jasna. Prihajajo namreč iz iste-ga miselnega kroga, od koder prihaja-jo razni plakati, ki jih imamo priliko občasno brati po mestnih zidovih. Po-noči je seveda izrazje krepkejšje. Če smo si kdaj delali utvare o odmevu, ki ga ima naša odprtost, naša priprav-lenost na razgovor, naša ponudba po skupni prisotnosti — zlasti v šport-nem delu Kulturnega doma — ima-mo zdaj odgovor.

V isti noči in z isto barvo so mi pokvarili ohišje avtomobila, ki ga imam običajno parkiranega pred hišo. Po več letih — morda desetletjih — so goriški Bothe napravili kakovosten skok: spravili so se na zasebno lastni-no posameznikov. Očitno so se odlo-čili za selektivne udarce. V strategiji sožitja bo treba to upoštevati.

Aldo Rupel

Film na gradu

»La messa è finita« je naslov filma režiserja Nannija Morettija, ki ga bodo predvajali danes zvečer ob 21. uri na goriškem grajskem dvorišču. Scenarista sta Nanni Moretti in San-dro Petraglia. Film je lanskoletne pro-izvodnje, dobil je srebrnega medveda na letošnjem filmskem festivalu v Berlinu. Sodi v predvajanja filmov za Nagrado Sergio Amidei.

razna obvestila

Taborniki Rodu Modrega vala se bodo iz letnega taborjenja v Gozdu Mar-tuljku pri Krajski gori vrnili danes. Na novogoriško železniško postajo bodo predvidoma prispeli ob 18.36.

Občinska uprava v Sovodnjah sporo-ča, da bodo v kratkem prodali na dražbi trame in deske, ki so jih pridobili ob po-pravilu šolskega poslopja v Rupli. Dan in uro dražbe bodo pravočasno objavili.

kino

Gorica

VERDI 17.30-22.00 »Ritorno al futuro«. **CORSO** Zaprto do 7. avgusta. **VITTORIA** 17.30-22.00 »Marina vedova viziosa«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

EXCELSIOR Zaprto. **COMUNALE** Zaprto.

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00-21.00 »Rocky II«, 22.30 »Me-tuljeva mreža«. **DESKLE** 19.30 »Hundra«.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Občinska, Ul. S. Michele, tel. 21074.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Rismondo, Ul. E. Toti 52, tel. 72701.

POGREBI

Danes v Gorici ob 8. uri Enrico Vadi iz bolnišnice Janeza od Boga v cerkev v Stražicah in na glavno pokopališče, ob 11. uri Lucia Licari vd. Cefarin iz splošne bolnišnice v kapucinsko cerkev in na glavno pokopališče.

V silovitem čelnem trčenju ženska izgubila življenje

Dobrih štiriindvajset ur po smrtni nesreči v Dolu, o kateri poročamo tu zraven, se je včeraj popoldne na po-krajinski cesti med Sovodnjami in Zagrajem, v bližini Petovelj, pripetila druga strahotna nesreča, ki je prav tako terjala smrtno žrtev.

Na nepreglednem ovinku, približno na pol poti med Petovljami in Zdrav-ščinami, je okrog 16. ure izgubila življenje 52-letna Amalia Kozlin iz Gori-ce, Ul. Capodistria 3. Ženska se je v oplu corsa z registrsko tablico GO 138949 peljala v smeri proti Zagraju. Na ovinku je — po znakih na asfaltu sodeč, a o točnih okoliščinah nesreče se oроžniki iz Gradišča, ki so zadolže-ni za preiskavo, zaenkrat še niso iz-rekli — verjetno zavozila preveč v levo. Iz nasprotnе smeri je vozil fur-gon iveco OM podjetja Comar.

Čelno trčenje je bilo neizbežno in skrajno silovito. Avto je bil v pred-njem delu tako zmekčan, da sploh ni bilo mogoče prepoznati, za katero znamko vozila gre. Nesrečna Kozli-no-va je bila po vsej verjetnosti pri priči mrtva. Mimoidoči vozniki je namreč niso mogli izvleči iz skrotovičenih razbitin avtomobila, ko pa je to uspelo ekipi gasilcev, ki so jih priklicali na kraj nesreče, za žensko ni bilo več po-moči.

Zdravnikom v splošni bolnišnici ni preostalo drugega kot da so potrdili njeno smrt. Na osnovi prvega pregle-da se zdi, da je smrt nastopila zaradi zloma tilnika, na truplu pa so ugotovi-li še številne zlome in druge hude poškodbe. Brez hujših posledic, razen povsem razumljivega šoka, je ostal šo-fer dostavnega vozila, ki je bilo v silo-vitem trčenju tudi precej razbito.

Če je po dveh hudih nesrečah v dveh zaporednih dneh šoferjem pripo-ročljiva večja previdnost, je tako pri-poročilo še posebej potrebno za vož-njo po pokrajinski cesti med Zagrajem in Sovodnjami. Cesta je namreč polna nepreglednih in dokaj nevarnih ovinkov, v zadnjem času pa se je zaradi zaprtja zagrajskega mostu promet po njej močno povečal.

Zaprta Državna knjižnica

Ravnateljstvo Državne knjižnice v Gorici sporoča, da bo knjižnica od 1. do 16. avgusta zaprta zaradi rednega čiščenja in preurejanja. V omenjenem roku bo delovala le služba za posoja-nje knjig in konsultacijo katalogov in sicer ob delavnikih od 10. do 11.30.

Proti zahodni obvoznici komunisti in zeleni

Goriški komunisti in zeleni so proti gradnji zahodne obvoznice med ločniškim mostom in mostom pod Štandrežem. Kot je znano je ta obvoznica, kot del daljše obvoznice od mejnega prehoda pri Solkanu do Sovodnje, predvidena v regulacijskem načrtu, ki ga je izdelal arhitekt Piccinato konec šestdesetih let in tudi v reviziji, ki jo je izdelal arhitekt Costa pred šestimi leti.

Novo cesto na desnem bregu Soče naj bi speljali ob Espomegu (tu naj bi zgradili viadukt nad obrežjem Soče), zatem pa po štandreskih njivah tja do novega mosta, ki služi cesti, ki prihaja z mejnega prehoda in iz industrijske cone ter je prvi odsek nove državne ceste v smeri Vidma.

Strošek za ta del obvoznice naj bi bil 12,7 milijarde lir. Denar bi črpali iz skladov za izvajanje Osimskega sporazuma.

Komunisti in zeleni bodo danes zvečer ob 18.30 priredili javno zborovanje o tem vprašanju v ljudskem parku ob Verdijevem korzu. Govorila bosta sen. Bat-tello in občinski svetovalec Fiorelli.

Upokojenka iz Trsta umrla po trčenju v skalo v Dolu

Trije ranjeni v drugih dveh nesrečah

Upokojenka iz Trsta je izgubila življenje v prometni nesreči, ki se je pripetila v nedeljo zgodaj popoldne na državni cesti skozi Dol. Nesreča se je pripetila okrog 14. ure na cestnem odseku pri Mikolih. Avto ford fiesta, v katerem sta se peljala zakonca 73-letni Nicolantonio Sodaro in 74-letna Vin-cenza Italiano iz Trsta, Ul. Campo Marzio 4, je vozil v smeri iz Gorice proti Trstu. Na neostrem ovinku je šo-fer, morda zaradi nenadne slabosti, izgubil nadzorstvo nad vozilom in se si-lovitvo zaletel v skalo na desni strani ceste.

Trčenje je bilo izredno silovito. Vin-cenza Italiano, ki je sedela zraven moža, je dobila močan udarec v glavo in druge težke poškodbe. Z rešilcem so jo skušali čimprej prepeljati v go-riško splošno bolnišnico, toda upoko-jenka je izdihnila že med prevozom. Kot so kasneje ugotovili zdravniki je

smrt nastopila zaradi prebitja lobanj-ske kosti in drugih težkih poškodb po glavi, ki jih je dobila v trčenju. V go-riško bolnišnico so sprejeli Sodara, ki se bo zaradi udarcev po desni rami in kolenih zdravil predvidoma sedem dni.

Brez poškodb, tudi po zaslugi zaščit-ne čelade, se je izmazal 16-letni Wal-ter Braini, ki je z motorjem vozil za fiesto tržaških zakoncev. Avto je po trčenju v skalo odbilo spet proti sredi-ni ceste, tako da se mu motociklist ni mogel izogniti, a pri tem razen kakega udarca ni utrpel hujših poškodb.

Vespa, avto in kolo so bili vpleteni v nesrečo, ki se je pripetila ponoči, približno pol ure po polnoči, v Selcah. V trčenju med vespo, ki jo je upravljal 19-letni Marco Bruzzachese iz Dober-doba, in fiatom 128 31-letnega Paola Sturmija iz Špetra ob Soči sta se ranila Bruzzachesejev sopotnik in kolesarka, ki se je peljala tam mimo. Simonetta Attoni, tako je kolesarki ime, se bo zdravila 20 dni zaradi pretresa možga-nov, udarcev v rebra in po levi nogi, 18 let stari Massimo Jarc iz Doberdo-ba pa je dobil rane in odrgnine, pred-vsem po levi roki, tako da bo okrevaj v kakih 10 dneh.

Do trčenja med motorjem in mope-dom je v nedeljo zvečer prišlo tudi v Gorici, na križišču med Ul. Brigata Pa-via in Ul. Torriani v Stražicah. 17-letni Mauro Di-Cecco je z gileru 125 privo-zil z dvorišča pred cerkvijo na cesto in trčil v moped, na katerem se je peljal 43-letni Andrea Terrone iz Ul. Brigata Pieve. Pri padcu je Terrone dobil udarce in odrgnine po desni nogi, za-radi katerih so mu zdravniki v splošni bolnišnici nudili prvo pomoč in izrekli prognozo okrevanja v enem tednu.

Poleg Firenc in Benetk so obiskali tudi Slovenijo

Prijetno počitnikovanje Kanadčanov v Gorici

Goriška sekcija Mednarodne orga-nizacije za poletna otroška središča CISV (Children's International Summer Villages) iz leta v leto pogloblja svoje korenine v goriško stvarnost. Še pred nekaj leti je malokateri Goričan vedel za obstoj te organizacije, danes pa je krog »nevednežev« občutno manjši. V mesecu juliju je prišla k nam skupina otrok iz Norveške, na Goriškem so preživeli dva tedna, se-daj pa so v norveškem mestu Trond-heim naši mladinci.

V okviru takih izmenjav je lani sku-pina 10 goriških mladincev obiskala sovrstnike v kanadskem glavnem mestu Ottawi, letos pa so jim Kanad-čani vrnili obisk. Ogledali so si naj-večje kulturnozgodovinske znamen-i-tosti naše dežele, obiskali so tudi ne-kaj krajev v Sloveniji in na Hrvaškem ter bili teden dni na izletu v Benetkah in Firencah.

Prejšnji teden je goste iz Kanade in njihove gostiteljce sprejel tudi pred-sednik goriške pokrajine Silvio Cum-peta, pred tem pa smo jih povabili v našo redakcijo, da bi nam povedali svoje vtise iz enomesečnega bivanja v Italiji. Pogovora so se udeležili trije »pari« (vsak gost je bil v spremstvu gostiteljca): 16-letni Ian Leveuvre in 14-letni David Hvalič, 15-letni Liz Muggah in Patty Zampi ter vodji obeh skupin, Jim Perkins za kanadsko, Aleš Waltritsch pa za goriško skupino. Nasprošno so bili vsi navdušeni nad

mesecem, ki so ga preživeli skupaj, zanimivi pa so poudarki, ki jih je dal vsak posameznik.

Ian Leveuvre: »V Gorici in v drugih krajih Italije, ki smo jih obiskali je prav otipljiv občutek, da smo v krajih, ki imajo veliko zgodovine za seboj. Poleg tega bi rad podčrtal prijaznost in odprtost tukajšnjih ljudi, ki so nas vedno sprejeli z doprtimi rokami in pokazali veliko zanimanja za vse kar se dogaja v Kanadi. Z Davidom sva bila tudi teden dni na Rabu; tudi tam smo vselej naleteli na gostoljubne in

prijazne ljudi, tako da odhajam res s težkim srcem. To je seveda v nasprotju s Kanado; pri nas vse mine že pri pradedku. Kaj me je najbolj pretreslo? Nisem mogel več k sebi, ko sem v Firencah v pičli uri potrosil 300 tisoč lir za nakup oblek.«

Liz Muggah: »Več je razlogov zara-di katerih sem se vključila v Medna-rodno organizacijo za poletna otroška središča, v prvi vrsti pa je to želja po potovanju in in sklepanju novih prija-teljstev. Veliko sem že potovala s starši, ta oblika pa mi nikakor ne us-treza, saj si res lahko ogledaš veliko

znamenitosti, vseeno pa le ostajaš ob robu dogajanja in ne prodreš v stvar-nost vsakdanjega življenja. Vse to ti lahko omogoči bivanje v družini, mimo tega, da si s tem lahko ustvariš krog prijateljev širom po svetu. Pri vas sem doživela toliko lepih trenu-tkov, ki jih je dejansko nemogoče na-štet in bo ta mesec v Gorici ostal za vedno v nepozabnem spominu.«

David Hvalič in Patty Zampi iz Gorice sta lani z velikim veseljem od-potovala v Kanado, saj sta imela res edinstveno priložnost, da bi se vklju-čila v »mednarodni tok«, le redki ima-jo namreč priložnost, da pri 14-15 le-tih skočijo čez »veliko lužo«. Priznali so sicer, da je bilo na začetku nekaj težav glede sporazumevanja, pa tudi v povsem novem okolju sta se znašla. Prav zaradi tega je bilo letos vse laž-je, saj so medtem že vsi postali prija-telji in ustvarili so res pristne medse-bojne odnose.

Želela sta jim zato predstaviti naše mesto in deželo v svoji najboljši luči in prikazati tukajšnjo stvarnost v vseh svojih aspektih. Zato sta Patty in David peljala svoja gosta v goriške muzeje, na ogled spomenikov in dru-gih znamenitosti. Bodisi Liz kot lan sta posebno rada zahajala v goriške kavarne, zato so velik del prostega časa preživeli na Korzu, kjer je take izbire največ.

Organizacijski aspekt pobude nam je predstavil Aleš Waltritsch, vodja

goriške skupine. Povedal nam je, da je obisk potekal v redu, saj je bil sprejem pri vseh družinah dober in so vsi ustvarili res pravo skupino. Tudi tokrat so sodelovali pri organizaciji izletov še z drugimi sekcijami CISV po Italiji, pri katerih člani smo bili gostje med obiskom v Benetkah in v Firencah. Aleš je tudi poudaril pomoč pokrajinske uprave, ki jim je nudila brezplačno uporabo avtobusa s kate-rim so obiskali Gradež, Oglej in Vilo Manin.

Ob koncu še mnenje »šefa« Kanad-čanov, **Jima Perkinsa:** »Največje pre-senečenje je za mene predstavljal po-gled na hribe oz. griče, ki obdajajo Gorico, saj nisem doslej nikoli videl skalnatih hribov. Izgleda neverjetno, vendar sem jaz prvič v Evropi, slovito Skalnatu gorovje pa je iz Ottawe od-daljeno več tisoč kilometrov. Ob pri-hodu v Evropo sem pričakoval prepad med našimi kulturami, vendar te raz-like ni, res je, da govorimo različne jezike, imamo različno hrano in se drugače oblačimo, vendar so to le ob-robnе posebnosti, v bistvu pa smo si zelo blizu. Kje mi je bilo najbolj všeč? V Riminiju, tam je kot na Floridi, veli-ko je ljudi in tudi živahno nočno ži-vljenje. Najpomembnejše pa je to: v Riminiju se na plažah ne sončijo Američanke, ki so v primerjavi z Itali-jankami manj privlačne.«

FABIO GERGOLET

Janez Gradišnik: Naš jezik (v zbirki Slovenica pri ZTT)

Če nam je pri srcu slovenščina in njena usoda

Delo nas bo pritegnilo zaradi avtorjevih tehtnih in treznih sodb in spoznanj, obenem nam bo tudi koristen priročnik

Janez Gradišnik, NAŠ JEZIK, Založništvo tržaškega tiska Trst in Založba Drava Celovec, 1986

Teško je napisati recenzijo o knjigi, kot je tale pred nami; razlog je zelo preprost: gre za knjigo, ki govori o jeziku, o našem jeziku. In ko se srečaš s takim delom, te zagrabi panika (morda tudi slaba vest), češ, kaj bo rekel avtor o zapisu... in če uide v zapis slovnična napaka? Zadeva je preprosta: nelagodje izhaja iz naše zakompleksiranosti, iz našega skoroda religioznega odnosa, ki ga imamo do slovenščine.

Priznajmo nekaj dejstev. V zamejstvu se zavedamo enotnega kulturnega prostora, da smo pravzaprav eno kulturno telo, in smo torej tudi jezikovno celota, ki ne upošteva državnih meja. Obenem se zavedamo, da je za nas slovenščina marsikdaj bolj razpoznavno znamenje naše narodnosti kot orodje, vsakodnevno orodje pri delu. Govoriti sleherni dan in povsod slovensko je (razen za srečne izbranice) za večino izredno "razkošje", nevsakdanja zadeva; najpogostejše (in ne zmeraj) je to le družinska zadeva. Zato na eni strani pogostoma arhaičnost našega zamejskega pisanja, po drugi strani pa, še bolj pogosto, v pogovorni slovenščini kopica (italijanskih) tujk s slovenskim obrazilom.

To je le nekaj misli, ki se nam je poročilo, ko smo vzeli v roke Gradišnikovo knjigo Naš jezik (Založništvo tržaškega tiska in celovška Drava, zbirka Slovenica); in menimo, da so prav take misli, ki spodbujajo zamejski založbi, ali podobne misli spremljale zamejski založbi, ko sta povabili Janeza Gradišnika, naj pripravi nekoliko drugačno knjigo o slovenščini.

Avtor nas popelje skozi vseh dvesto strani našega jezika kar se da spretno, zanimivo, napeto. Če se zanimamo za slovenski jezik (za to pa ni treba biti strokovnjak), nas bo delo pritegnilo zaradi tehtnih, treznih sodb in spoznanj, ki jih Gradišnik izreče. Že v svojem uvodu nam

nakaže, o čem bo pisal in od kod je črpal za to delo. In da ni nikakor tog akademski jezikoslovni molj, pove na koncu svojega uvoda: "Kjer knjiga ponuja nove rešitve jezikovnih vprašanj, pa naj bi izzvala nadaljnjo razpravo."

V prvem poglavju se loti vprašanja, kako je danes s slovenščino. Ob ugotovitvi, da je slišati v javnosti dvoje zvonov (navdušene hvalnice in obupanski klici), nam Gradišnik nudi bolj umerjeno sodbo: tako nam govori o stabilnosti, stalnosti, ta pa mora biti elastična, prožna, sicer bi togo uklepala jezik in mu ne dovoljevala razvoja. Na določeni razvojni stopnji pa je nujno, da si jezik postavi norme, pravila. Takih pravil si povečini ni treba izmišljati, izluščiti se dajo iz jezika. Moramo dobro poznati, kakšen jezik je in kako deluje, saj ima neko presenetljivo notranjo logiko. In če je marsikaj skupnega mnogemu jeziku, vsak pa ima še svoje zakonitosti, ki veljajo v njem in katerim se mora prilagajati tudi novo ali od drugod sprejeto blago. Tak urejen jezikovni sestav je nastal v preteklosti jezika brez nas; ko pa to spoznamo, lahko tudi zavestno usmerjamo jezikovni razvoj, držče se teh zakonitosti in upoštevajoč zahteve in potrebe, ki jih postavlja vsak dan pred nas življenje. Zakaj pišemo slabo? se sprašuje. Slovenisti niso imeli širših pogledov: njihovo učenje je bilo namenjeno preteklosti slovenščine; za njeno živo sodobnost se ni nihče menil. Sodobnega knjižnega jezika so znali le toliko, kolikor so ga prinesli iz srednje šole ali kolikor so se ga naučili na svojo pobudo. S takim razmišljanjem nas avtor popelje do zaključka, da ni protislovje, če ob elastičnosti jezika zahtevamo tudi njegovo trdnost.

Naslednje poglavje govori o lektorjih, o njihovih pravicah in dolžnostih poseci v piščevu delo, o mejah in o njihovem znanju. V tem poglavju je govor tudi o prevajalcih in težavah, ki so pri prevajalskem delu. Skratka, Gradišnik nam prikaže vso problematiko teh dveh katego-

rij, pri katerih mora biti še kako izostren čut za jezik (pri prevajalcih pa tudi čut za jezik, iz katerega prevajajo).

Temu sledi poglavje o normi in časniskarskem jeziku. Obe temi razdvajata slovensko javnost. Gradišnik, ki se ukvarja s slovenščino že polnih trideset let, ugotavlja, da ne pozna jezika le tisti, ki ga znanstveno raziskujejo (slovniki); tudi tisti, ki z jezikom veliko praktično delajo (pisatelji, prevajalci...) zakonitost, ki spet in spet poskušajo, kako bi se dalo kaj izraziti dobro, jasno, razumljivo. Ta način spoznavanja jezika ni nič slabši od znanstvenega in dostikrat pripelje do enakih ali podobnih spoznanj. Spoznanje jezikovnih zakonitosti človeka še k ničemur ne zavezuje, ker je v jeziku vedno veliko novega, veliko tokov, gibanja, obilo trenutkov, ko se je treba odločiti med dvema ali več možnostmi. Pri takem sprotnem odločanju pa ni odločilno poznanje jezika, odločilno je, kako kdo gleda na jezik, kako ga vrednoti. O jezikovni normi je govor šele pri knjižnem jeziku. Knjižni jezik ni le nekaj koristnega in uporabnega: tesno je povezan tudi z vrednotami kulture, kateri služi, povezan je z zgodovinsko usodo naroda, in prav tu je njegova vrednostna plat. Vsako vprašanje, zastavljeno o knjižnem jeziku, ima torej dve plati, obe enako pomembni: funkcionalno in vrednostno. Kako pa je mogoče govoriti o dobro izdelanih normah kot o nečem stalnem, trajno delujočem, ko pa vemo, da se jezik nenehno spreminja? Katera so pravila, katerim mora ustrezati vsak jezikovni podatek, da je lahko normativen? Ta merila naj bi bila: 1. jezikovna upravičenost, tj. podatek mora ustrezati naravi jezika; 2. možnost uvrščanja v analogne jezikovne oblike; 3. prostorska razširjenost; 4. govorna pogostost. Prvi dve merili sta jezikovni in imata prednost pred drugima dvema, ki sta nejezikovni; prvo ima prednost pred drugim in tretje pred četrtim.

Knjižni jezik (ki mu pravimo tudi standardni) sloni na splošno obvezni, čvrsti normi, zato je predpis in omejitev. To je nujnost, kot so nujni standardi v prometu, industriji, vsepovsod. Končno gre za stopnjo civilizacije: kolikor bolj in kolikor širše je sprejet, toliko višja je ta stopnja. Hudo nepoznanje narave jezikovne norme je marsikdaj videti v časniskarskem jeziku. Gradišnik naveda kopico drobcov iz časopisov, ki ponazarjajo napake časnika. V tej svoji kritiki pa je vselej konstruktiven, kar mu je šteti v posebno odliko. Če je med ljudmi, zbranimi okoli kakega časopisa, jezikovnega znanja premalo, je za dober jezik v listu odgovorno uredništvo. Svoje delovanje mora urediti tako, da se bodo prispevki lahko pravi čas in zadosti temeljito jezikovno popravljali. Jasno je namreč, da se jezikovni okus in znanje javnosti močno kvarita s tem, kar prihaja ljudem vedno znova pred oči. Pri tem je časnika odgovornost velika, ker širši krog bralcev sicer polagoma, pa neogibno izgublja občutek o tem, kaj je v jeziku prav in kaj narobe.

Morda je primerno, da se naš zapis ustavi pri tej Gradišnikovi ugotovitvi o časniskarskem jeziku; pri nas bi jo lahko razširili na učiteljski in profesorski jezik, saj se je večina naših časnika izšla v zamejstvu... Sicer bi nas taka razmišljanja privedla daleč in jih prepuščamo bralcem.

Gradišnikova knjiga se ne ustavlja pri teh vprašanjih; temu poglavju sledi še mnogo drugih, ki nam spregovorijo o žgočih problemih našega jezika in o vse preprogestih napakah. S pomočjo te knjige bomo spoznali, da se marsikateri izraz ne ujema ne z duhom ne z normo slovenskega jezika. Tudi zato je izid te knjige hvalevredno dejanje obeh založb in avtorja, ki nam nudi poleg koristnega še kar prijetno branje. Če se količkaj zanimamo za naš jezik in njegovo usodo, seveda. (—sch—)

Slavnostna poroka naših dedov Poletna ravnodušnost

Med slavnostne trenutke, ki so bili vredni najlepše obleke in seveda tudi slike, je spadala poroka. Na levi sliki lahko vidimo zadnji par, ki se je pri Sv. Ivanu poročil v noši (slika je last Tončke Kolarič), na desni pa prav tako poročni par iz Zabnic (Kanalska dolina) aprila 1907. leta

Najbrž je napočil čas, ko bomo morali še večkrat napisati nekaj vrstic, ki naj bi bile poletno obeljene, vsaj sodeč po prispevkih, ki kapljajo v redakcijo. Teh tako rekoč ni — pa naj še kdo reče, da je v zamejstvu veliko intelektualcev, ki bi imeli kaj povedati in napisati. Medtem ko se povsod v Evropi "kulturna poletja" kar bohotijo, na časopisnih in revijalnih straneh se lijejo litri črnila o kulturi, pa je pri nas, letos bolj kot kdajkoli, zavlada lagodnost, zmagal je čas kolektivnega dopusta, ko krožijo po šagrah in veselich samo ideje. O, teh smo polni in jih sploh razprodajamo in tudi pravimo, da bi morali to in to narediti in napisati, konkretnega pa nič...

Še sreča, da se spopadamo z vsakršnimi krizami, kar je pravzaprav nesreča, če že ne tragedija. Ob kriznih trenutkih navadno določena skupnost ali skupina ljudi strne svoje vrste, skuša na vse načine opozoriti na določena, ne najbolj obetajoča stanja, z vsemi sredstvi, a to očitno ni naša odlika. Poglejmo samo v naše gledališče. V zadnjih dneh smo slišali razne apele samo s strani članov vodstvenega sveta SSG. Poanta vseh teh prispevkov je bila, da bi z izgubo gledališča izgubila vsa naša skupnost, vsa naša kultura. In res je to. Koliko pa občutimo dramatično stanje, koliko je v naši zavesti, to je drugo vprašanje! Najbrž je kar se da lahko reči, da je bila predstava slaba ali dobra in s tem zadovoljiti individualni okus ter opravičiti obisk v Kulturnem domu, težje je razmišljati o izjemno široki funkciji vsake gledališke hiše. Še huje pa je brez dvoma dejstvo, da si lahko kdo ob krizi SSG škodoželjno mane roke, stoji ravnodušno ob strani in pravi "prav jim je". Brez globlje zavesti, brez občutka svojine SSG ne bomo prišli daleč. Kako to doseči, kako pregnati določeno brezbriznost, ki izhaja najbrž tudi iz tega, da vsak dan nekaj izgubljam na nacionalni zavesti?

Govorili smo o ravnodušnosti. Nemara ni naključje, da so se prejšnje ustvarjalne poletne sezone umaknile in prepustile mesto praznini. Vsako leto smo v tem času lahko pisali o amaterskih gledaliških predstavah, o odprtih razstav, literarnih večerih itd. Letos vsega tega ni nič, vse zaostaja, kot zaostajajo tudi razmere v naši osrednji prosvetni organizaciji, ki nekaj mesecev po občnem zboru še ni sklicala glavnega odbora in izvolila novega vodstva.

Pa saj! Težke in nesimpatične zadeve pustimo za jesen, ko bodo začeli padati listi z dreves... (mč)

Iz kronike o zgodovini borštanske osnovne šole

III. Miloš Marc ga opisuje kot vesele, prikupne narave. Tako pravi: "Ljubil je brežansko vino, rad je bil v veseli družbi, a bil je tudi zelo dober učitelj. Prevzel je orgljanje v cerkvi, s čimer se je takoj prikupil župniku in starešinam. Zbral pa je tudi številni moški zbor, ki ga je stalno vadil. V narodnem in umetnem petju. V svojem stanovanju je imel krasen harmonij in ker je stanoval v vasi, je bilo tam ob vsaki priliki petje, godba in včasih tudi ples."

Iz Boršta je bil premeščen na Goče v Vipavi, kjer je razmeroma mlad umrl.

V naslednjem šolskem letu 1897/98 je umrl krajevni šolski predsednik in župan Ivan Sancin. Bil je vzoren mož, veliko je pomagal šoli in učiteljstvu.

Važnejši dogodki v šolskem letu 1898/99. Iz Švice je prišla žalostna vest, da je Italijan Lucheni umoril cesarico Elizabeto. Žalostna vest se je hitro razširila po vsej monarhiji, zavihrale so črne zastave na vseh važnejših poslopijih, tudi na šolah. Maše zadušnice so se udeležili vsi učenci.

Med šolskim letom je umrl učenec Petar Josip Jurij iz Boršta. Sošolci se niso udeležili pogreba, ker je imel učenec nalezljivo bolezen. Dne 2. decembra je bilo veliko praznovanje: 50-letnica vladanja cesarja Franca Jožefa. V novem šolskem letu 1899/1900 je prišel v Boršt nov učitelj Rudolf Gross, ki se nikakor ni znašel v Borštu. Kmalu je zapustil učiteljsko službo in je odšel k železnici.

Na šoli sta umrla učenca Marija Petaros in učenec Ivan Zobec. Učenci so se udeležili obeh pogrebcev.

V šolskem letu 1900/01 je obiskovalo šolo 49 dečkov in 52 deklic. To leto se je v Borštu vršil

misijon, katerega je ob sklepu obiskal tržaški škof. Slovesnega sprejema se je udeležila tudi šolska mladina.

Šolski obisk je zelo ovirala huda zima. Učilnica je bila izpostavljena burji in je bila brez peči.

V Zabrežcu se je pojavila davica. Otroci niso obiskovali pouka od 3. do 13. decembra. V mesecu maju pa je bila epidemija ošpic. Pouk je bil prekinjen od 4. do 17. maja.

V šolskem letu 1901/02 je Boršt dobil novo šolsko poslopje. Slovesno je bilo blagoslovljeno 22. februarja. Takoj naslednji dan se je začel reden šolski pouk.

Po odhodu iz Boršta učitelja Rudolfa Grossa ni nihče vprašal za prazno mesto, zato je c.kr. okrajni šolski svet izročil vodstvo šole učitelju Josipu Valentiču, ki je že poučeval v Ricmanjih, a za pouk določil suplentinjo učiteljico Marijo Posega, ki je nastopila službo 30. septembra, toda že 27. oktobra je odšla iz Boršta na Štajersko, kamor je že prej prosila.

Dne 5. novembra je bila imenovana suplentka Antonija Besednjak, ki je poučevala do 1. marca 1903.

Med tem časom je c.kr. deželni šolski svet imenoval za učitelja voditelja v Borštu Antona Urbančiča, ki je do tedaj poučeval na Tatrah v okraju Volosko. Ta je bil zelo strog učitelj. V Borštu je pomagal pri ustanovitvi "Zavarovalnice za govejo živino, ki je obsegala tudi Boljunec in kasneje tudi Ricmanje ter je uspešno delovala do leta 1925.

Borštani pa niso bili zadovoljni s tem imenovanjem. Posebno je bil proti župan Ivan Žerjav iz Boršta. Z njim se je strinjal tudi Alojzij Bunc, nadučitelj v Dolini. Celo vaščane sta nahujskala, naj ne pošiljajo otrok v šolo.

Učitelj Anton Urbančič je dobil dekret šele 7. marca 1903. Prišel je v vas in se ni pustil ustrašit. Slovesno sprejema ni bilo šolske sobe in niti nobene učiteljice na razpolago. Tako je ostala šola dvorazredna samo na papirju.

Premestitev oziroma pritožba o premestitvi učitelja Urbančiča iz Boršta v Boljunec, kjer bi moral nastopiti že 1. junija 1905, še ni bila rešena. Po raznih pritožbah je bil premeščen dokončno 6. junija 1906.

Na šolo v Boršt sta bila imenovana učitelj voditelj Ludvik Žerjav, absolvent kopskega učiteljskega v Gizela Bellinger. Toda drugo šolsko sobo za pouk so morali šele pripraviti.

Zaradi zakasnitve krajevnega šolskega sveta se je pouk začel šele 5. novembra, s šolsko mašo in blagoslovljanjem šolskega poslopja.

Z novim šolskim letom 1907/08 je c. k. deželni šolski svet imenoval za dekretom z dne 5. septembra 1907 učitelja-voditelja za dvorazredno osnovno šolo v Borštu Kristjana Bogatca. Učiteljica Stefanija Čeh por. Kljun pa je bila imenovana s dekretom z dne 12. septembra 1907 kot definitivna podučiteljica na borštanski šoli.

Prejšnji učitelj Ludvik Žerjav je bil premeščen v Bazovico, učiteljica Bellinger v Rižano. Nova učiteljica sta začela s poukom 1. oktobra 1907. To leto je bilo 119 vpisanih. Pouk je bil celodnevni.

Pouk je nadzoroval c. kr. okrajni šolski nadzornik g. Dominko. Novembra 1907 je bil imenovan v c. kr. okrajni šolski svet namesto dekana Kompareta kanonik Pitacco iz Kopra.

V oktobru je umrla učenca Marija Petaros, pogreba so se udeležili vsi učenci. Dne 20. novembra je bila učiteljska konferenca.

Decembra je dal krajevni šolski svet popraviti učiteljevo stanovanje in kupil nov štedilnik. Tudi nekaj starih šolskih klopi je bilo popravljeno.

Novo šolsko leto se je začelo 15. septembra 1908. V tem letu so bile številne slovesnosti ob 60-letnici cesarjevega vladanja. Iz cele Avstrije so hitela odposlanstva vseh narodov, da se v »jubilejnem spreduv poklonijo Sivolasemu Jubilantu. Breg je bil zastopan po nekaterih ženah v pestri narodni noši. Ta zgodovinski dan je primerno proslavila tudi šolska mladina. Skupno z učiteljstvom se je udeležila slovesne maše, potem pa v okrašenem razredu priredila slavlje z deklamacijami »in pevanjem patrijotičnih pesmi«.

V januarju je gospod učitelj težko zbolel. Po zdravniškem nasvetu mu je okrajni šolski svet na njegovo prošnjo dovolil šestmesečni dopust. Med učiteljevim dopustom je poučevala oba razreda učiteljica Čeh-Kljunova. Zaradi dolge učiteljeve bolezni je nastavljal c. kr. okrajni šolski svet suplentko učiteljico Almo Ivančič, ki je nastopila službo 19. februarja 1909.

Občinski zdravnik dr. Pierpaolo Deluca je cepil učence proti kozam 15. 6. Šolsko leto so zaključili s šolsko mašo in razdelitvijo šolskih izvestij 13. julija.

Dne 14. julija je bila okrajna učiteljska konferenca.

V Borštu, 13. julija Stefanija Čeh-Kljun.

S tem dnem je zaključena kronika dvorazredne osnovne šole v Borštu.

(Se nadaljuje)

(M. P.)

V Milanu se je pričel proces glede afere o črnih stavah Od Mazze naprej vsi zanikajo

MILAN — V dokaj sproščenem vzdušju se je včeraj v hotelu Quark v Milanu začel športni megaproces glede afere o črnih stavah, ki že nekaj časa buri duhove »nogometne« Italije in v katero je vpletenih 12 društev, ki so lani nastopala v A in B ligi (Udinese, Napoli in Bari v A ligi ter Perugia, Vicenza, Cagliari, Triestina, Palermo, Lazio, Sambenedettese, Empoli in Brescia v B ligi) ter številni trenerji, igralci in vodstvene osebnosti raznih društev. V odsotnosti glavne osebnosti kazenskega procesa, Armanda Carboneja, je sodni zbor, ki ga sestavljajo odvetniki D'Alessia, Lena in Brignano začel z obravnavo. Že popoldne je proces prišel v živo, vendar so vsi, ki so imeli besedo, začeni z bivšim predsednikom Udineseja Mazzo, zanikali kakršnokoli odgovornost.

Rekli smo, da je vzdušje precej sproščeno, ker je to na videz vse prej kot proces: kavarna, restavracije, prenašanje obravnav na velikem ekranu, skratka, vse pripomore k temu, da si človek ustvari vtis prisostvovanja spektakularni predstavi bolj kot resni zadevi.

Po skoraj dveurnem posvetovanju je disciplinska komisija sklenila, da bo iz obravnave izločila vse akte v zvezi z izjavami, ki jih je Carbone dal med zaslišanji pred kazenskim sodnikom v Turinu ter združitve vseh ostalih postopkov v enoten proces. To je sprožilo različne reakcije med osumlenci in njihovimi zagovorniki. Bivši predsednik Perugia Ghini je glede tega pokazal veliko zadovoljstvo, prav tako njegov branilec, medtem ko je odv. Coppi, ki predstavlja Mazzo negativno komentiral to odločitev. Coppi je namreč nameraval uporabiti vse akte v svoji posesti, tako da ga je odločitev sodnega zbora iznenadila. Vodstvo Udineseja je medtem sporočilo, da bo novi predsednik kluba odslej Franco Dal Cin. Zanimivo je tudi, da je zveza klubov navijačev Udineseja izrecno zaprosila za udeležbo na procesu, da bi k splošni obravnavi prispevala tudi glas in mnenje furlanskih navijačev.

Zanimivo je, da se Armando Carbone ne bo udeležil procesa kot priča, čeprav bi to bila njegova pravica, kolikor ni včlanjen v italijan-

ske nogometno zvezo. Vsakega osumljenca lahko zastopa le en odvetnik. Načelnik preiskovalnega urada De Biase je pristavil, da sprejema odločitev disciplinske komisije, čeprav bi po njegovem mnenju lahko vključili v obrnavo tudi Carbonejeve akte. Odločitev disciplinske komisije lahko interpretiramo kot previdnostni ukrep, da ne bi vsa stvar prišla spet v pristojnost civilnega sodstva. Razen Ghinija, ki je priznal svojo vpletenost v črne stave, so vsi ostali zanikali obtožbe Carboneja. Pred sodnike sta včeraj zvečer stopila tudi Mazza in bivši menedžer Udineseja Corsi.

Medtem so uvedli nov sodni postopek proti devetim članom italijanske reprezentance, ki je leta 1982 osvojila SP v Španiji. Pred sodiščem se bodo morali zagovarjati Causio, Marini, Gentile, Graziani, Cabrini, Giordano, Collovati in Altobelli, ki jih zaradi obrekovanja preko tiska tožita novinarja Roberto Chiodi in Oliviero Beha. Poleg nogometašev sta navedena tožila še nekaj znanih novinarjev in nogometnih osebnosti.

kratke vesti - kratke vesti - kratke vesti

Amerika boljša od »ostalega sveta«

PASADENA (ZDA) — Ekshibicijska tekma v korist sklada Unicef med nogometnima reprezentancama Amerike in »ostalega sveta« se je končala z izidom 6:5 (po enajstmetrovkah) v korist ameriških nogometašev. Po regularnem času je bil izid 2:2 (gole so dosegli Butcher in Rossi za »ostali svet« ter Maradona in Cabanas za Ameriko).

Reorganizacija pri Udineseju

VIDEM — Novi upravni odbor nogometnega prvligaša Udineseja bo odslej sestavljalo trinajst članov, katerim bo načeloval novi predsednik Franco Dal Cin. Vse to spada v okvir preosnove nogometnega kluba iz Vidma. Dal Cin je med drugim dejal, da se bo novi odbor zavzel tudi za izgradnjo večnamenskega športnega centra.

Magnifico in Binelli spet doma

RIM — Italijanska košarkarska reprezentanta Walter Magnifico in Augusto B'nelli sta se po enotedenski udeležbi na selekcijskem kampu NBA kluba Atlanta Hawks vrnila v Ita-

lijo. Magnifico in Binelli čakata sedaj na začetek priprav s svojima moštvoma. Izjavila sta, da je bila izkušnja v Kanadi, kjer je potekal kamp, zelo zanimiva in poučna. Pristavila sta, da sta se s trenerjem Atlante, Fratellom, dogovorila, da se bosta podobnega kampa udeležila tudi prihodnje leto.

Košarkarski maraton

Višek turistične sezone so v Kopru pretekli teden obogatili z mnogimi uspelimi športnimi prireditvami, med katerimi je bil najbolj spektakularen tradicionalni, že četrti košarkarski maraton, 24 ur košarke, na katerem je Koper premagal Ježico iz Ljubljane s 1957:1879.

Na MEP dobra bera Italijanov in Jugoslovanov

ZAHOĐNI BERLIN — Na evropskem mladinskem plavalnem prvenstvu so italijanski in jugoslovanski tekmovalci uspešno nastopali. Na 200 m delfin je Mariborčan Matjaž Koželj osvojil srebrno kolajno, a tudi ostali jugoslovanski tekmovalci so dosegli solidne uvrstitve in popravili vrsto državnih rekordov. Na razdalji 1500 m kravl je Italijan Battistelli osvojil zlato odličje

ŠAH: v prvi partiji za svetovni naslov

Kasparov - Karpov remi

LONDON — Prva partija že tretje ga spopada med Kasparovom in Karpovom za svetovno krono (prvega so po nenehni predlanski seriji remijev prekinili, lani pa je Kasparov iztrgal Karpovu svetovni naslov) se je začela z delitvijo točke: po 21 potezah je izzivalec Karpov, ki je začel z belimi figurami, predlagal remi, ki ga je nasprotnik sprejel. Partija je trajala okrog tri ure in pol.

Daleč najmočnejša šahista tega časa bosta ta svoj tretji dvoboj za svetovni naslov igrala po pravilniku, ki je veljal v njunem drugem dvoboju od 3. septembra do 9. novembra lani, ko je Kasparov zmagal s 13:11.

Kasparov in Karpov (prvi je s svojimi 22 leti najmlajši svetovni prvak v vsej šahovski zgodovini) bosta igrala do šestih zmag, vendar največ 24 partij. Če ne bo nihče dobil šest partij, bo zmagovalc tisti, ki bo po stiriindvajsetih partijah imel več točk oziroma tisti, ki bo prej zbral 12,5 ali 13 točk. Če bo rezultat 12:12, bo Kasparov obdržal naslov.

Partije bodo na sporedu ob pone-

deljkih, sredah in petkih, morebitna nadaljevanja prekinjenih partij pa ob torkih, četrtkih in sobotah. Nedelja bo prost dan. Partije bodo začenjale ob 17. uri po krajevnem času, to je ob 18. uri po našem. Tempo igranja je 40 potez za 5 ur skupnega časa in 16 potez na uro v nadaljevanju. Oba igralca imata pravico do treh time outov. V Londonu bo na sporedu prvih dvanajst partij, po enotedenskem premoru pa bosta tekmeča, ki sta ves denarni sklad namenila ponesrečenem iz Černobila, dvoboj nadaljevala v Leningradu.

Monika Seleš

evropska prvakinja

LEIMEN — Na evropskem pionirskem teniškem prvenstvu je jugoslovanska mlada nada Monika Seleš osvojila zlato odličje. V finalu je Seleševa premagala Bolgarko Pampulovo s 6:0, 6:2. V ženskih dvojicah je italijanski par Boschiero - Favini premagal jugoslovanskega Seleš - Dešković s 6:0, 6:3.

Medtem ko se je na zadnji etapi »toura« uveljavil Bontempi Lemond (po pričakovanju) končna zmaga

PARIZ — Italijan Guido Bontempi je bil s časom 6.51'55" zmagovalc na zadnji etapi »toura«, končno zmago pa je prvič v zgodovini te največje dirke profesionalnih kolesarjev osvojil Američan Greg Lemond. Domačinu Bernardu Hinaultu, živi legendi francoskega kolesarstva, ni uspelo, da bi kot prvi šestič slavil na tej prestižni dirki (doslej je podobno kot Ancquetil in Merckx zbral pet prvih mest).

Zadnja etapa je bila zelo razburljiva, še zlasti zaradi skupinskega padca. Približno 70 km pred ciljem je 80 tekmovalcev bilo zapletenih na asfaltu. Med temi je bil tudi Američan Lemond, ki pa je le brez škode zaključil etapo.

Omenimo še lep uspeh jugoslovanskega kolesarja Primoža Čerina, ki se je na koncu uvrstil na zelo solidno 32. mesto z zaostankom ene ure 14'40", medtem ko je bil med Italijani najbolje uvrščen Contini.

VRSTNI RED 23 ETAPE (Nevers-Pariz, 255 km): 1. Bontempi (It.) 6.51'55"; 2. Lieckens (Bel.); 3. Van-

deraerden (Bel.); 4. Hinault (Fr.); 5. Hoste (Bel.); 6. Bauer (Can.); 7. Simon R. (Fr.); 8. Emonds (Bel.); 9. Van Calster (Bel.); 10. Castaing (Fr.); 12. Biancoletto (It.); 15. Rosignoli (It.).

KONČNA SKUPNA LESTVICA: 1. Lemond (ZDA) 110.35'19"; 2. Hinault (Fr.) po 3'10"; 3. Zimmermann (Švi.) 10'54"; 4. Hampsten (ZDA) 18'44"; 5. Criquelion (Bel.) 24'36"; 41. Contini (It.) 1.22'18"; 92. Bontempi 2.03'39".

Slavje Caninsove

PARIZ — Na zadnji etapi ženskega »toura« je prva prispela na cilj Francozinja Jeannie Longo pred Nizozemko Meijerjevo. Kot v moški konkurenci pa je bila končna zmagovalka že znana: Italijanka Maria Canins je zaslužen osvojila prvo mesto na končni skupni lestvici. Caninsova, ki ima že 37 let, je stopila prvič na kolo le pred petimi leti. S tem športom se je začela ukvarjati kot dopolnilo teka na smučeh. Osvojila je že 12 državnih prvenstev, v Fran-

ciji pa se je uveljavila že lani. Na zelo dobro 10. mesto je pristala Italijanka Gallijeva, ki je za rojakinjo zaostala za 42'38".

VRSTNI RED 15. ETAPE (Nevers-Pariz, 66,5 km): 1. Longo (Francija) 1.29'09" s povprečno hitrostjo 43,208 km na uro; 2. Meijer (Niz.); 3. Havik (Niz.); 4. Mosole (It.); 5. Niehaus (Nem.); 6. Ranudd (Šve.); 7. Menuzzo (It.); 8. Slos (Bel.); 9. Timmermans (Niz.); 10. De Bruine (Nizozemska).

KONČNA SKUPNA LESTVICA: 1. Canins (It.) 27.13'37"; 2. Longo (Fr.) po 15'31"; 3. Thompson (ZDA) 22'09"; 4. Simonnet (Fr.) 34'31"; 5. Hepple (Avs.) 35'25".

Tyson premočan

GLENN FALLS (ZDA) — Dvoboj Tyson - Frazier se je dokaj klavirno končal za sina bivšega svetovnega prvaka, ki ga je Tyson spravil na tla že po tridesetih sekundah. Za Tysona je to 23. zmaga s KO in 15. že v prvem krogu.

AVTOMOBILIZEM: na VN ZRN v formuli ena v Hockenheimu

Williams spet odličen, Prost brez goriva

HOCKENHEIM — Brazilc Nelson Piquet je tudi na VN Zahodne Nemčije potrdil trenutno premoč vozil Williams. Kljub temu, da je moral dvakrat zamenjati gume, je namreč brez težav zaključil dirko, ki pa tokrat ni bila nič kaj razburljiva. Razen incidenta na startu, ko se je Johansson dotaknil Alliota in se zatem zaletel še v Fabija ter preobratov na vrhu, ravno zaradi številnih zamenjav gum, se vse do zadnjega kroga ni zgodilo dosti omembe vrednega. Še najzanimivejši je bil tako zadnji krog, ko sta se tako Rosberg kot Prost znašla v škripcih zaradi goriva. Rosbergu, ki je imel tudi povsem obrabljene gume, ga je ostalo le nekaj kapljic, svetovni prvak Prost pa se je ustavil nedaleč od cilja. Stopil je z vozila in ga skušal potisniti do cilja, a je kmalu odnehal.

Nadaljuje pa se črna serija Ferrarievih avtomobilov. Alboreto se je zaradi okvare moral umakniti že po

šestih krogih, Johansson je sicer kljub začetnemu incidentu nadaljeval vožnjo, a je pristal šele na 11. mestu po 3 krogih za zmagovalcem.

Prihodnja dirka v formuli ena bo 10. avgusta na Madžarskem.

VRSTNI RED: 1. Piquet (Braz.) Williams 1.22'08"263 s povprečno hitrostjo 218,463 km na uro; 2. Senna (Braz.) Lotus po 15'437; 3. Mansell (VB) Williams po 44'580; 4. Arnoux (Fr.) po 1'15"176; 5. Rosberg (Fin.) McLaren; 6. Prost (Fr.) McLaren; 7. Warwick (VB) Brabham; 8. Tambay (Fr.) Lola-Ford; 9. Jones (Avst.); 10. Berger (Av.) Benetton.

LESTVICA PILOTOV: 1. Mansell 51 točk; 2. Prost 44; 3. Senna 42; 4. Piquet 38; 5. Rosberg 19; 6. Lafite in Arnoux 14; 8. Johansson 7; 9. Alboreto in Berger 6; 11. Brundle 4; 12. Fabi in Patrese 2; 14. Streiff 1.

LESTVICA AVTOMOBILSKIH HIŠ: 1. Williams 89 točk; 2. McLaren 63;

3. Lotus 42; 4. Ligier 28; 5. Ferrari 13; 6. Benetton 8; Tyrrell 5; 8. Brabham 2.

totip

1. — 1. Botaccio	X
2. Baldo Asso	2
2. — 1. Deio	1
2. — 1. Cora Om	X
3. — 1. Cipai	1
2. Biplano	1
4. — 1. Scacco Matto	X
2. Dostiglia	2
5. — 1. Darnest	X
2. Bistequi Om	1
6. — 1. Borgo Prati	X
2. Reason for Antony	2

KVOTE

12 (30 dobitnikov) — 16.067.000 lir
11 (663 dobitnikov) — 705.000 lir
10 (6301 dobitnik) — 73.000 lir

KOLESARSTVO: po nedeljskem uspehu J. Hafnerja

Adrievci znova v ospredju

Jože Hafner, član lonjerskega kolesarskega kluba Adria, se je v nedeljo »maščeval« za sobotno 3. mesto v kraju Qualso pri Vidmu in premočno zmagal v Sedeglianu s poldrugeto minuto naskoka pred najboljšimi deželnimi cikloamaterji. Na krožni progi, ki so jo morali tekmovalci prevoziti štirikrat, je v drugem krogu, potem ko je osvojil leteči cilj, pustil svoje tovariše na cedilu in se sam podal proti cilju, kamor je prispel z visoko prednostjo in tako še enkrat poudaril svojo premoč v tej kategoriji.

Hafnerjev nedeljski uspeh je le dopolnitev vrste dobrih uvrstitev belomornih tekmovalcev. Tako je bil Hafner v soboto v Qualsu tretji v starejši kategoriji, Kunaver četrti, Poropat in Macarol pa sta pripeljala na cilj v glavnini. Da niso Adriani predstavniki zmagali, je kriv zaključni del

proge, ki je bil v lažjem spustu, tako da se je bilo nemogoče otrestiti zasledovalcev. V mlajši kategoriji pa prav tako ni uspelo Zakotniku, da bi se prebil višje kot 3. mesto. V skupini so pripeljali še njegovi klubski tovariši Komac, Lenaršič in Doljak.

Tako nadaljujejo lonjerski vozači s pozitivno serijo zmag, ki se je pričela pred mesecem dni na trofeji Močilnik v Lonjerju in se ponovila teden dni kasneje v Furlaniji ter pred desetimi dnevi v Pleševu, kjer je Cerasari premočno zmagal, medtem ko so njegovi klubski tovariši nastopili na maratonu Franja, kjer je bil Zakotnik drugi absolutni za državnim reprezentantom Pavličem, Doljak tretji, Hafner pa peti za nizozemskim amaterjem Van Veerkaufom. Poleg teh so na maratonu Franja nastopili tudi lonjerski rekreativci, ki so se v nekajtisločglavi množici udeležencev dobro odrezali. (R. Pečar)

JADRANJE: na nedeljskem tekmovanju za pokal Sirena

Naporna, a nadvse uspela regata

V nedeljo je TPK Sirena organiziral nadvse uspelo regato za pokal Sirena v razredih evropa in laser. Predvideno je bilo tudi za razred finn, vendar se ni nihče prijavil, ker so najpomembnejši jadralci te klase bili na evropskem prvenstvu na Madžarskem (med njimi je bil tudi Sirenin predstavnik Lorenzo Bogatec).

V nedeljo se je tako zbralo 51 jadralcev, 21 v razredu laser in 30 v razredu evropa. TPK Sirena je bil prisoten s tremi tekmovalci, jadralni klub Čupa pa z dvema. V zgodnjih jutranjih urah

ni vreme obetalo nič dobrega, bilo je oblačno in brezvetrje. Namesto ob predvidenem startu ob 10. uri se je regata pričela šele ob 14. uri. Prvo preizkušnjo je žirija skrajšala prav v predvidevanju, da ne bi mogli izpeljati še druge, ki se je pričela ob 15.30 in se zaključila ob 18.00. Zelo naporna in utrujajoča regata torej,

KONČNI LESTVICI

RAZRED EVROPA: 1. Francesco Bacarini (SVOC); 2. Gabriele Benusi (SVBG); 3. Alessandra Di Lauro (SVOC) — med dekleti je zasedla prvo me-

sto); 14. Adriano Ferfolja (Čupa); 15. David Poljšak (Sirena); 16. Sara Bensi (Čupa).

RAZRED LASER: 1. Andrea Nevierov (SVOC); 2. Paulo Cerni (YCA); 3. Maksi Ferfolja (Sirena); 15. Andrej Gregori (Sirena). (M. G.)

Poraz in zmaga

V drugi jugoslovanski vaterpolo ligi je Koper v soboto in nedeljo odigral 5. in 6. kolo: proti Brodograditelju je izgubil s 5:6, premagal pa je Biograd z 12:7.

Od 17. julija, dalje

POPUSTI DO 80%

PRI VSEH ŠPORTNIH ARTIKLIH IN CASUAL - BOUTIQUE

tommasini port

Ul. Mazzini 37-39 TRST

Obvest. občini

Tradicionalni turnir v malem nogometu »Livek 86«

Priložnost za tesnejše sodelovanje

Tudi letos bo na Livku nad Kobari-dom tradicionalni turnir v malem nogometu »Livek 86«, ki ga organizirata OZS SMS Livek in NK Livek. Turnir se bo odvijal 2. in 3. avgusta 1986, to pomeni teden dni pozneje kot ponavadi, tako da ne bi potekal istočasno s turnirjem v Grmeku.

Kot prejšnja leta tudi letos ne bomo pozabili na pomembnost teh srečanj, ki niso le športnega značaja. Da bi turnir kar najbolje uspel, sodeluje s pridnimi jugoslovanskimi organizatorji tudi veliko beneških mladincev.

Turnir na Livku je, žal, eden izmed redkih primerov sodelovanja med mladimi Slovenci na obeh straneh Matajurja.

Vsi upamo, da se bodo take manifestacije nadaljevale tudi kot odraz kulturno-političnega sodelovanja. Velika novost letošnje prireditve je prisotnost kar 7 ekip iz sosednje Italije: Tarčmun 1 in 2, Mersin 1 in 2, Interclub iz Čedad, Matajur in Dreka, ki se bodo pomerile z naslednjimi slovenskimi ekipami: NK Livek in NK Matajur (Livek), NK Razor (Tolmin),

NK Oddih (N. Gorica), NK Cezar (Kobarid), NK Idrsko (Idrsko), NK Drežnica (Drežnica), NK Čezsoča (Čezsoča), NK Kamnik (Kamnik).

Igralo se bo po pokalnem sistemu na izpadanje. Zmagovalna ekipa prejme prehodni pokal, ekipe udeležene pa pokale. Spomnimo naj, da je dose-danji imetnik Trofeja ekipa Tarčmun 1, ki je na lanskem turnirju v finalu po

11-metrovkah premagal Interclub iz Čedad. Tudi letos je Tarčmun 1 glavni favorit, vendar se bodo tudi ostale ekipe borile za končno zmago: pričakovati je zanimiv boj.

Zaradi sodelovanja dobrih ekip z obeh strani meje je postal livški turnir zelo popularen, zato pričakujejo prireditelji velik obisk beneškega in domačega občinstva. **Marko Predan**

Pogovor s predsednikom KŠD Vipava Ivanom Petejanom

Z domačim trenerskim kadrom velika zadoščenja

Kulturno-športno društvo Vipava s Peči bo v naslednji sezoni praznovalo desetletnico obstoja kotlarske sku-pine. V ta namen nameravajo prirediti v zimskih mesecih večjo kotlarsko revijo, na kateri naj bi nastopali tudi vsi bivši člani. Poleg revije mislijo pripraviti tudi fotografsko razstavo, ki bi dokumentirala desetletno delovanje, ki je bilo še posebej uspešno in je preseglo tudi vsa najbolj optimistična začetna predvidevanja. To nam je v pogovoru potrdil tudi predsednik društva Ivan Petejan, prava gonilna sila kotlarskega delovanja na Peči že od samega začetka.

»Ko smo se pred desetimi leti odločili, da bomo ustanovili v okviru našega društva tudi kotlarsko sekcijo, je marsikdo debelo pogledal, saj nismo imeli na tem področju nobene tradicije. Da smo se odločili za kotlanje in ne za kakšno drugo panogo je tudi pripomoglo dejstvo, da smo imeli v vasi majhno ploščo, ki naj bi služila za vadbo. Kmalu pa smo ugotovili, da je plošča dejansko premajhna za primer-no treniranje, tako da smo nekaj časa pošiljali naše kotlarje na treninge v Standrež k društvu Oton Župančič. Od leta 1977 pa smo po otvoritvi nove, večje plošče znova pričeli z vadbo v domačem okolju.

Ze sami začetni koraki so bili posuti z lepimi tekmovalnimi dosežki, tako da se je zanimanje za kotlanje hitro povečalo in je pritegnilo veliko števi-lo privrženec. Presenetljivi uspehi na mladinskih igrah in na raznih tekmo-

vanjih v sklopu UISP so malo spremenili naše prvotne načrte, ki so bili bolj rekreacijskega značaja.

Kakor pri vsakem drugem športu, tako tudi pri kotlanju, zahteva prehod v agonistično udejstvovanje mnogo finančnih stroškov.

»Brez dvoma ne povemo nič novega, ko ugotavljamo, da nas nastopanja na večjih tekmovanjih finančno obremenjujejo. Zato bi seveda prav dobro sprejeli kakšno sponsorizacijo, ki bi nam krila lep delež naših stroškov. Pona-vljam pa, da ni naša društvena poli-tika vezana samo na tekmovalne do-sežke, temveč je primarni namen vsega našega delovanja nuditi čimvečje-mu številu otrok možnost, da se na plošči primerno razgiba, kar je v dolo-čeni dobi otroškega razvoja še pose-bno pomembno. V slučaju pa, da po-kaže nekdo res veliko veselja in seve-da tudi dobre sposobnosti, mu nudimo tudi pogoje, da se lahko razvije v do-brega tekmovalca.«

Pri vsem tem delovanju imajo veliko zaslug tudi trenerji. Vemo, da je pred leti društvo zašlo v hudo kri-zo, ravno zato, ker je ostalo brez strokovnega vodstva. Kako ste pre-mostili te težave?

»Potem ko smo imeli s tujimi trenerji velike nevednosti, smo se odlo-čili, da si bomo vzgajali lastni trener-ski kader. V ta namen smo poslali na razne trenerske tečaje nekatere naše člane, tako da sedaj vodita našo skupi-no bivši kotlarski Nada Devetak in

Mariza Florenin. Obema se moram tudi javno zahvaliti, saj sta z res po-žrtvovalnim in tudi tehnično zelo strokovnim delom v prvi vrsti pripomogli, da smo v tem času imeli res veliko zadoščenj.«

Da bi malo boljše poizvedeli kako poteka delo celotne kotlarske sek-cije, smo se zato obrnili še do trener-k. Potem ko sta Nada in Mariza najprej z veseljem obujali spomine na stare čase, ko sta se sami prvič spopadli, z velikimi težavami, seve-da s kotlarkami, sta nam orisali jasno sliko o trenutnem stanju sekcije.

»Trenutno imamo 40 članov, katerih starost gre od 4 do 20 let. Delo ni zato najbolj enostavno, saj je treba pripra-viti za vsako skupino specifični pro-gram dela. Medtem ko se za najmlajše trening spremeni v igranje, je delo z agonistično skupino mnogo bolj za-htevno. Deklet, ki tekmuje je deset, med temi pa so nekatere že dosegle tudi zelo dobre tekmovalne dosežke.«

Vaditeljci ne skrivata želje, da bi društvo v kratkem poseglo tudi v sam državni vrh.

»Medtem ko smo na mladinskih igrah in na raznih tekmovanjih UISP že dosegli izredne rezultate, Tanja Pete-jan je celo osvojila državni naslov v prostih likih, je naša želja, da bi do-segli vidnejše uspehe tudi na tekmo-vanjih, ki jih prireja kotlarska fede-racija. Tukaj je konkurenca mnogo bolj ostra, tako da se nismo še prebili preko deželnega merila.«

Delovanje pa se ne bo ustavilo niti v teh soparnih poletnih dnevih, saj bo mlada kotlarska, Katja Tommasi, v prvi polovici oktobra nastopila na držav-nem finalu mladinskih iger v Rimu. Z organizacijo velike revije ob desetletnici sekcije pa čaka vaditeljci še mnogo dela, saj bo treba pomisliti kako popestriti program revije pred-vsem s primerno koreografijo in z raz-nimi skupinskimi točkami, ki znajo ta-kaj pritegniti oko gledalca.

Kot vidimo, stopa društvo v jubilej-no sezono polno idej in načrtov. Prepričani smo, da bodo s požrtvovalnos-tjo, ki so jo doslej pokazali, vse te na-črte brez dvoma tudi uresničili.

MAL

24. iskanje trenutkov

piše: Igor Škamperle

Pozno popoldne se neopazno pre-taplja v večer, sonce je zašlo in doli-na se spodaj že zagrinja v temo. Bog-dan na tesnem prostorčku pripravlja biva-k prostor in si prizadeva, da bi le nekako postavil šotorček, Milan in Slavc pa še plezata in bosta vsak čas tu. Ko s sebe pomečem vso kramo in nadenem vsa oblačila, ki jih imam s seboj, že brni kuhar in topel pla-menček je za vse prijetna domača za-deva. Še vedno me je strah, čeprav smo prvi dan v steni naredili ogrom-no, morda odločilno delo. Preplezali smo ves spodnji del, zahteven skalni del in dosegli veliko snežišče.

Več kot tisoč metrov je že za nami, hiteli smo, kolikor smo le mogli, kar pomeni, da smo zagrizeno in brez prestankov prodirali navzgor. Sicer je vsa negotovost in mučnost pričakova-nja izginila, takoj ko smo se lotili dela. Ko se enkrat stvar začne, ni več nobenih vprašanj in dvomov, ki bi razjedali. Zdaj smo tu, zaupamo drug drugemu, da nas je manj strah, gre nam za isto stvar. V strmi steni sem dodobra izkusil, kaj je težak nahrbtnik. Še danes ne vem, kako da mi ni zlomilo hrbta, toda obenem spoznal sem, da mi bo uspelo le, če si bom za cilj postavil naslednji korak.

Dereze so grizle v breg, vrstili so se raztežaji preko kruljivega skalovja in po ledenih žlebovih, Žarko in Jože sta po radijski postaji že opoldne ve-selo vzklikala, kako smo hitri. Zdaj smo si na ozkem prostorčku poiskali toliko prostora, da za silo sedimo in imamo okrog sebe razmetano kramo, hrano, kline, vrvi, ki že ledenijo, vse je med seboj pomešano in pomembno je le, da se čim bolj najemo, odžejamo, pri tem pa skušamo tudi čim več spraviti vase, da bo nahrbtnik lažji. Prav ničesar se ne zdaj sprašujem, kot bi mi možgani otrpnili. Prvi dan smo se dobro odrezali, vendar kakega posebnega zadoščenja ne čutim, še pre-več stene je nad nami.

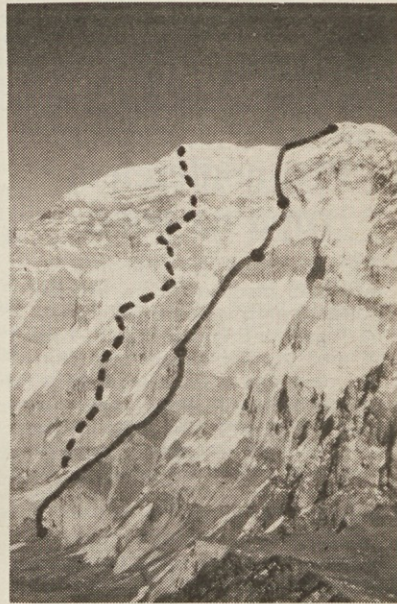
Zjutraj vstanemo šele, kar naj je po-stal že običaj, ko vzhaja sonce in je topleje in veliko bolj prijetneje. V ve-likih stenah, kjer je potrebno plezati več dni, je bistvenega pomena, da se sproti dobro prehranjuješ in, kolikor je pač mogoče, tudi naspis. Več kot ura mine, da smo nared in nadaljujemo vzpon preko strmega snežišča. Vendar naklon ni zahteven, tako da je mogoče plezati brez varovanja, kar potek zelo pospeši. Dan je lep, jasno je in sončno, vendar že toliko visoko, da je zrak mrzel. Snežišče se med tem obupno vleče, noče in noče ga biti konca. Taka ubijajoča enoličnost me najhitreje izčrpa, predvsem psihično, saj bi najraje ponorel. Edini raz-log, ki te v takih primerih drži prisebe-nega je to, da nimaš pred kom pono-reti, soplezalec, ki se ukvarja s podobnimi težavami, bi te niti približ-no ne jemal resno. Ostane ti tisto naj-huje, najbolj neznosno, jeziti se nad seboj in potpeti.

Opoldne dospemo končno na vrh snežišča, pod tristo metrov visoko skalno pregrado. Jemo in pijemo, Bog-dan govori z bazo. Žarko vprašuje, kako smo ponoči preživeli plaz, pravi, da je bil ogrožen in da je zgremel v dolino preko snežišča in tik mimo našega bivaka. Z Jožetom ju je vso noč skrbelo, saj je izgledalo kritično, mi pa ga očitno nismo slišali.

Preko skalne stopnje, visoke kakih tristo metrov, so že napete fiksne vrvi, najbrž še iz prejšnjih let, ko so steno

naskakovale odprave v himalajskem slogu, kar pomeni spotoma pripenjati vrvi in se vračati v bazo, dokler ni smer tako visoko nadelana, da je brez večjih težav mogoč naskok na vrh. Temu, kar mi počenjamo sedaj, pa se pravi plezanje v alpskem slogu, kar preprosto povedano pomeni, da greš na juriš v steno in jo preplezaš v enem zamahu, kot je to v navadi pri nas, v Alpah. Fiksne vrvi so nam v precejšnje olajšanje, vendar so stare in se po njih ne upamo obešati, odlič-no pa nam pomagajo predvsem glede orientacije.

Plezamo kar z nahrbtniki, kljub te-žavam, ki se gibljejo med peto in četr-to stopnjo. Izmenjujemo se v vodstvu, sonce pa že zahaja, ko na vrhu skalne pregrade ponovno navezujemo dereze. Sedaj smo v najbolj nevarnem in kočljivem delu stene. Nad glavami nam visi sto metrov visok zid ledenih serakov, rob ledenika, ki počasi polzi navzdol in iz katerega se občasno, po

Stena Aconcague: levo smer po Juž-nem stebri, desno francoska smer z visokimi livaki

nepredvidljivim časovnem razmaku, odrgajo ogromni ledeni bloki in kot plaz zgornjo navzdol. Vedeti, kdaj se bo plaz utrgal, je pri ledenih serakih nemogoče, toda to je sedaj nujno tve-ganje, ki ga moramo sprejeti, na žalost pa bomo morali prav tu, pod tem pošastnim ledenim zidom, prenočiti. Dan se namreč že nagiba h koncu, jutri pa nas čaka tehnično najzahtev-nejša plezarija, a tudi psihično naj-bolj napeta, plezati preko tega stome-trskega ledenega odloma.

Prečimo proti desni in ko naletimo na malenkost ravnega prostora, pri-čnemo teptati sneg in urejevati pro-stor za bivač. Večeri se in smo na najbolj nevarnem delu stene, vsako toliko v ledenem zidovju nad nami sumljivo zaškripa, vendar je ta barie-ra serakov dolga skoraj kilometer in verjetnost, da bi se kaj zrušilo prav nad nami, res ni posebno velika. Sam sem sicer največji pesimist in že sko-raj patetično razpoložen, Milan nekaj modruje, kako nas lahko kot mravlje odpiha, Slavc je utrujen in bolj lahko-misel, kot da se ga vse skupaj prav-zaprav ne tiče, celo teorijo, kako je nemogoče, da se nam karkoli zgodi, pa je izdelal Bogdan. Naša previdnost je tako postala le naivna otročarija, zanj seveda.

Rally je za Danila Štekarja iz Števerjana več kot konjiček

»Vedno sem imel veliko veselja do tega športa, zaradi dela na domači kmetiji, kakor iz družinskih obveznos-ti pa sem lahko sledil vsemu dogaja-nju le kot gledalec. Šele pred dvema letoma so se uresničile moje želje in sem se prvič vpisal na Rally goriških gričev. Čeprav ni bil takratni rezultat ravno najboljši, je pa bilo veselje že ob samem nastopu nepopisno.«

Tako nam je začel pripovedovati o svojih izkušnjah na avtomobilskih dir-kah Danilo Štekar, sicer priznan vi-nogradnik iz Števerjana, ki nastopa kot eden izmed redkih Slovencev na raznih rallyjih po naši deželi. O tej de-javnosti se pri nas bolj malo govori, saj kljub temu da je mnogo takih, ki radi prebedijo cele noči, da lahko vi-dijo avtomobile kako jim švigajo mimo pri posebnih vožnjah, je Danilo edini, ki se je dirk tudi direktno ude-ležil. V teh 3 letih, od prvega uradne-ga nastopa leta 1984, je naš sogovor-nik nastopil s svojim Renaultom 5 Al-pine turbo na mnogih rallyjih.

Po prvem nastopu, kjer sem zase-del končno osemnajsto mesto, sem v tem času nastopal na raznih dirkah, ki sodijo v prvenstvo Treh Benečij. Naj-boljši rezultat sem dosegel lani, ko

sem na rallyju Goriških gričev bil dru-gi v svoji kategoriji in enajsti na abso-lutni razpredelnici. Vsako leto sem se udeležil od pet do šest tekmovanj, saj nimam materialnega časa, da bi lahko nastopal na vseh rallyjih, ki so v okvi-ru tega prvenstva.

»Že udeležba sama na eni dirki za-hteva mnogo priprav in tudi finančnih stroškov. Kako si vi piloti po-magate, da lahko izpeljete skozi vso sezono?«

»Na našo dejavnost vplivata v glav-nem dva faktorja: čas in denar. Eno pa je tesno povezano z drugim. Kar se tiče denarja, da se sploh lahko vpiše-mo na rally, nam priskočijo na pomoč sponzorja. Trenutno sta mi v oporo dva sponzorja, ki mi omogočata nastopanje na dirkah v naši deželi. Seveda, če se bom en dan odločil, da bom nastopal tudi na večjih tekmovanjih, bo treba pomisliti na drugo sponsorizacijo, ki bi lahko krila te stroške.«

»Če smo te torej pravilno razume-li, imate velike načrte?«

»Velika ljubezen, ki me veže k temu svetu, me mika, da bi se še v večji meri posvetil dirkam. Na vidiku imam zelo pomembno sponsorizacijo, ki bi mi omogočala, da bi se lahko udeležil

vseh tekmovanj meddeželnega prvenstva in morda še kakšnega drugega. Dandanes pa je vse še vedno v mejah pogovora. Mislim pa, da če se bom odločil za to varianto, bo treba pomisliti tudi na zamenjavo avtomobila, ki ni ravno najbolj kompetitiven.«

»Letos so se na raznih tekmo-vanjih smrtno ponesrečili tudi nekate-ri zelo priznani piloti, kar je seveda sprožilo val polemik. Se ti ne zdi, da so te dirke zelo nevarne, morda pre-več, tako da bi bilo treba pravilnik spremeniti?«

»Nesreče se pojavljajo predvsem na večjih tekmovanjih, kjer je konjska

moč motorjev zares pretirana za takšne avtomobile. Brez dvoma bi bilo treba nekaj ukreniti, čeprav se vsi profesionalni piloti zavedajo vseh teh nevarnosti; rekli bi tudi, da vse to so-div njihov poklic. Na manjših tekmo-vanjih, kjer nastopam tudi sam, pa je moč avtomobila 125 konj, kar ni dosti več od moči navadnih avtomobilov. To pomeni, da ni večjih nevarnosti.«

»Poleg velikih zadoščenj, ki si jih dosegel v kratki uspešni tekmovalni karieri, si morda bil deležen tudi kakšnega razočaranja?«

»Kakor sem že rekel od vsega začeta, sem že od otroških let velik ljubi-telj avtomobilskih dirk. Ko sem sam vstopil v ta svet, se mi je v začetku predstavil v najsvetlejši luči. S časom pa sem tudi opazil, da je tudi naše okolje prizorišče podkupovanj in favo-ritizmov. Na nekaterih tekmah so bile deležne nekatere posadke privilegijev, kar me je zelo razočaralo, saj nisem nikoli gledal na to dejavnost, kakor sredstvo, ki bi mi prineslo kaj dobič-ka. Vsekakor pa niso ti redki primeri zmanjšali moje ljubezni do tega sveta, tako da bom tudi v bodoče in še z večjim navdušenjem prisoten na tek-movanjih.« (mal)

obvestila

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR sporoča, da bo ob priliki tradicio-nalnih priprav organiziralo v Škofji Loki (od 21. do 31. avgusta) tudi te-čaj za začetnike. Vpišejo se lahko dekleta letnika 1974 in mlajše ter fantje letnika 1970 in mlajši. Vpiso-vanja in informacije v Borovem športnem centru telefon 51377.

ŠD SOVODNJE obvešča vse člane, da bo letni občni zbor v Kulturnem domu v Sovodnjah danes, 29. t. m., ob 20.30 oziroma 21.00.

PLANINSKI ODSEK SK DEVIN organizira v soboto, 2. 8., izlet v Be-ljak na praznik piva in folklor, kjer bodo delovali dobro založeni kioski z domačimi specialitetami. Cena iz-leta 15.500 lir. Odhod ob 6.30 iz Ses-ljana. Prijave po telefonu številka 200236 in 910327.

ŠZ SLOGA vabi na tradicionalni Športni praz-nik, ki bo v soboto, 2., in v nedeljo, 3. avgusta, v prostorih Gospodarske zadruga v Bazovici. Za prijetno raz-položenje bosta poskrbela v soboto ansambel Zvezde in v nedeljo an-sambel Taims.

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70 - din, naročnina za zasebni-ke mesečno 350.- din, letno 3.500.-, za organizaci-je in podjetja mesečno 500.-, letno nedeljski 1.200.- din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnikih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povšek 20%, IVA 18%. Os-mrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz de-žele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglas-nem oddelku PUBLIST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

29. julija 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik **Bogumil Samsa**

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

FIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov FIEG

Včeraj zjutraj pogreb osmih žrtev usada V kraju Senise nevarnost nadaljnjih tragičnih usadov Zaskrbljenost za jez bližnjega umetnega jezera

SENISE — Včeraj zjutraj so bile v kraju Senise po- grebne svečanosti za osmimi žrtvami katastrofalnega usada, ki je v soboto pokopal skupino stanovanjskih po- slopij.

Kot je že navada v Italiji ob takih tragičnih prilož- nostih, ki jih je na žalost vedno več, se sedaj vrstijo ugi banja o morebitnih odgovornostih, preiskave in podobne pobude, ki pa še enkrat dokazujejo, če je sploh bilo treba, da je v Italiji povsem odsotno kakršnokoli geološko načrtovanje. Geologi že vrsto let opozarjajo na potrebo okrepitev geološke službe in dogodki jim na žalost dajejo prav, vendar vse ostaja pri obljubah, brez nobenih konkretnih ukrepov.

Na kraju nesreče so izredno zaskrbljeni. Pojav se na- mreč še ni zaključil, zemlja se stalno udara in oblasti so območje, na katerem obstaja velika nevarnost usadov razširili od 14 na 36 hektarov. Župan je določil izgon iz nadaljnjih 50 stanovanj, tako da se bodo te družine pri- družile tistim 300 ljudem, ki so ostale brez strehe nad

glavo. Po teh ukrepih bo brez strehe nad glavo približno 500 oseb. Sodišče je že zaplenilo vse akte, ki zadevajo gradbena dovoljenja na območju, kjer je prišlo do usada.

Najbolj zaskrbljujoče je seveda dejstvo, da je le nekaj kilometrov stran od kraja Senise največji jezero iz blata v Evropi. Za njim je umetno jezero, ki trenutno vsebuje 500 milijonov kubičnih metrov vode. Sobotni usad sicer ne ogroža neposredno jezu, vendar gre za znamenje, ki ga ni moč zanemariti, če nečemo, da se ponovijo trage- dije, kot je bila tista v Longaroneju ter lani tista v Stavi v Tridentinski-Južni Tirolski.

Predstavniki deželne vlade so zahtevali pogovor z rimsko vlado, da bi govorili o posebnem zakonu, ki bi ga bilo treba takoj izglasovati in na podlagi katerega bi uresničili vrsto posegov, ki bi v bodoče preprečevali po- navljanje takih katastrof, kot je bila tista, ki je v soboto prizadela kraj Senise in pred njim še toliko drugih itali- janskih krajev.

Po spodletelem ropu na pošti

RIM — Šesterica zlikovcev, ki je v noči med soboto in nedeljo skušala vdreti v safe rimske pošte na Trgu San Silvestro, na katerem se med drugim nahaja tudi rim- ska redakcija Primorskega dne- vnika, se je včeraj zjutraj že morala zagovarjati pred sodiščem. Pretor dr. Bochicchio je sklenil odložiti proces na danes, da bi dal zago- vornikom nekaj časa, da preučijo zadevo.

Kot znano je šesterica praktično že prišla do sobe, v kateri je bilo približno 100 milijard lir v gotovi- ni, ko so nekateri občani (ne gre pozabiti, da je Rim bil v nedeljo praktično neobljuden) obvestili policijo, da je iz poštnega poslop- ja slišati čudne zvoke.

Policija je takoj posegla: avti so se približali brez siren in agenti so zastražili vse bližnje pokrove mestne kanalizacije. Potem so vdrli na pošto in presenetili zli- kovce na delu. Nekateri so se res skušali izmuzniti skozi mestno kanalizacijo, vendar jih je policija polovila. Izkazalo se je, da so pod- zemeljski tunel, po katerem so prišli do pošte, kopali že pet ted- nov in da je bil dolg kakih 10 metrov. Tolpa je bila že na tem, da uresniči »rop stoletja«, ko jim je šum, ki so ga povzročali s ko- panjem, bil usoden.

Policija je nekaj članov tolpe polovila, ko so priukukali iz mes- tnih greznic: nekateri so bili do- besedno pokriti z iztrebki, policiji pa so skušali natvesti, da so se pač samo hoteli sprehoditi po ka- nalah. Sicer pa je včeraj eden od roparjev novinarjem povedal, kako mu je žal, da so morali vso tisto dobroto pustiti v safu.

Po poročilih iz krogov konservativne vlade

V Veliki Britaniji vedno več revežev

LONDON — V Veliki Britaniji se reveži množijo. Leta 1979 jih je bilo približno 6 milijonov; ko je prišla na vlado konservativna stranka z Margaret Thatcher se je njihovo število leta 1983 povzpelo na 9 milijonov. Letos jih bo kar 10 milijonov. To so seveda zelo neprijetni podatki za vladne kroge, zato so jih brez kakršnekol propagande vložili v knjižnico spodnje zbornice. Laburistični poslanec je po naključju zvedel za raziskavo ter obsodil konservativce, da so hoteli zamolčati tako zaskrbljujoče podatke. Kljub njegovemu posegu se britan- ski parlament ne bo mogel ukvarjati s tem problemom, saj ne bo več zasedal do pozne jeseni.

Raziskava poroča o koristnikih posebne podpore, ki jo dodeljujejo najrevnej- šim. Pravico do te podpore imajo le tisti posamezniki, ki zaslužijo manj kot 67.000 lir tedensko, če so samski, in manj kot 103.000 lir, če gre za zakonski par.

Polemiki, ki se je vnela, so se pridružile tudi druge družbene sile; javila se je specialistična organizacija za varstvo socialno prizadetih otrok, ki trdi, da mora vsak tretji britanski državljan stiskati pas, da lahko živi. Tudi Malcolm Wicks, strokovnjak za problematiko družine, potrjuje širjenje revščine, katere glavni razlog je brezposelnost. V Veliki Britaniji je namreč 3,5 milijona brezpo- selnih in ta številka še nadalje zaskrbljujoče rase.

Po podatkih Mednarodne zveze kovinarjev

Zanimive primerjave kupnih moči v raznih državah

ŽENEVA — Kanadski delavec v avtomobilski industriji mora delati 695 ur, da si lahko kupi avtomobil. Njegov kolega v Belgiji mora delati 1375 ur, v Italiji pa 1740 ur, francoski delavec pa celo 1910 ur. To so podatki povzeti iz študije, ki jo je objavila Mednarodna federacija organizacij kovinarskih delavcev in vsebuje primerjave kupne moči med državami.

Delavec avtomobilske proizvodnje v Južni Koreji je primoran delati 4 krat več kot njegov kolega v ZDA, medtem ko Francoz dela več kot dvakrat toliko, da si lahko privoščijo lastno vozilo. Kupna moč japonskih delavcev je približno enaka kupni moči Evropejcev v isti veji industrijske proizvodnje, medtem ko so kupne možnosti Američanov veliko večje.

Nakup televizorja za delavca v ladjedelnicah daje drugačno sliko: Fran- coz ga plača s 130 urami, Japonec s 95 urami, Korejec z 224 urami, Indijec pa celo z 2226 urami dela.

Italijanski delavec v električni industriji dela največ časa za nakup plaš- ča — 36 ur in 15 minut — v primerjavi z drugimi, Avstrijec mora delati za plašč 35 ur in pol, Belgijec 33 ur in pol, Japonec 35 ur in delavec v Hong Kongu 33 ur in 15 minut. Mogoče pa je tega kriva italijanska visoka moda...

Kmetijstvo ZDA v krizi zaradi hude suše na Jugu

NEW YORK — Štiri ameriške fe- deralne države, Severno in Južno Karolino, Virginijo in Georgio je zajela katastrofalna suša, ki traja že več kot mesec dni. Zaradi ne- varnosti, da bo na omenjenem pod- ročju zaradi pomanjkanja hrane poginilo več sto tisoč govedi, so ogrožena področja ZDA, ki jih je zajela najhujša suša v zadnjih 100 letih začeli dovažati živinsko hra- no z vojaškimi transportnimi letali.

Po ocenah sekretarjata za kme- tijstvo v Washingtonu bodo far- marji v omenjenih 4 državah zara- di suše izgubili letos med 700 mili- joni in milijardo dolarjev dohodka, kar je približno 10 odstotkov kme- tijskega dohodka, ki ga na leto us- tvarjajo v teh državah.

Katastrofalna suša na tem pod- ročju je znova zaostila tudi pole- miko o stanju v ameriškem kmetij- stvu. Kot kažejo uradne statistike izvoz ameriških kmetijskih pridel- kov, kljub približno 30-odstotni de- valvaciji dolarja v zadnjem letu dni, še naprej pada, še naprej pa se povečuje število farmerjev, ki so zaradi neporavnanih dolgov prišli na boben.

Lansko leto je administracija na pritisk kongresa pripravila zakon, po katerem naj bi farmerjem za za- gotovitev minimalnih odkupnih cen za kmetijske pridelke iz držav- nega proračuna letos odobrili med 7 in 11 milijard dolarjev. Kot kaže- jo sedanji izračuni bodo zaradi nadaljnjega padanja cen kmetij- skih pridelkov na ameriškem tržiš- ču, za uresničitev tega programa, s katerim naj bi vsaj delno zaustavi- li propadanje srednjih farmerjev, potrebovali skoraj dvakrat več. Za to vsoto bo seveda višji tudi prora- čunski primanjkljaj, ki bo letos verjetno potolkel vse dosedanje re- korde in presegel 220 milijard do- larjev.

Ko je kongres decembra lanske- ga leta sprejel zakon o podpori ti- tim farmerjem, ki so zaradi načrto- vane politike padanja cen kmetij- skih pridelkov na ameriškem tržiš- ču, znašli pred bankrotom so eko- nomisti trdili, da je kongres sprejel najdražji "kmetijski zakon" v zgo- dovini ZDA. Predvideval je, da bodo v naslednjih 5 letih v sub- vencije vložili približno 54 milijard dolarjev, toda kot kažejo sedanje ocene, bo izpeljava omenjenega programa stala ameriško državno blagajno med 80 in 100 milijard dolarjev.

Ko je ameriški kmetijski izvoz 1981 leta dosegel rekordnih 44 mi- liard dolarjev je administracija za subvencije fermarjev namenila samo 4 milijarde dolarjev, letos ko ne bo presegel 27,5 milijarde do- larjev, pa se bodo izdatki za sub- vencije nevarno približali skoraj

celotnemu ameriškemu kmetijske- mu izvozu.

Letos bo za pomoč po uradnih statistikah zaprosilo kar 91-odstot- kov pridelovalcev riža, 83 odstot- kov pridelovalcev koruze, 80 od- stotkov pridelovalcev pšenice itd. Ameriški kmetijski izvoz, razen iz- voza riža in bombaža, še naprej pada. V maju so v ZDA prvokrat v zadnjih 15 letih uvozili na primer več hrane kot pa so jo izvozili.

Administracija sicer trdi, da je kriza zajela samo 18 odstotkov vseh ameriških farmerjev, oziroma samo majhne in srednje farme, medtem, ko so veliki farmerji v za- dnjem času začeli bistveno pove- čevati proizvodnjo. Kljub temu bo letos propadlo še nadaljnjih 20.000 farmerjev, kar Reaganovi adminis- traciji, ki propagira tradicionalne ameriške vrednote povzroča velike politične probleme. Ena takšnih je tudi preživljanje z delom na idilič- ni domači farmi. Ameriške TV mre- že in tisk vsak dan objavljajo pri- spevke o propadanju majhnih in srednjih farmerjev, tako da je to vprašanje postalo ena izmed naj- bolj emocionalnih tem ameriške javnosti.

V začetku 30 let so farmerji se- stavljali približno 30 odstotkov vsega ameriškega prebivalstva, danes ga sestavlja še približno 5 odstotkov, pred 50 leti je ameriško kmetijstvo ustvarjalo približno četr- tino vsega narodnega dohodka, sedaj pa ga ustvarja celo manj kot znaša delež farmerjev v celotnem prebivalstvu. Kljub temu je relativ- no majhno število prebivalstva uspe- lo ustvariti v obdobju po vojni velike presežke hrane. Kot sodijo nekateri strokovnjaki se bo delež kmetijskega prebivalstva v nasled- njih 10 do 15 letih zmanjšal še za 2-3 odstotka, kmetijska proizvodnja pa naj bi se zaradi povečane pro- duktivnosti še naprej povečevala.

Vprašanje je ali bo prehrabene viške mogoče izvoziti. Sedanja kri- za ameriškega kmetijstva namreč ni samo posledica politike prece- njenega dolarja v zadnjih letih in višjih subvencij, ki jih svojim kme- tom prinaša največji ameriški tek- mec EGS, temveč tudi povečane proizvodnje hrane v nekaterih dr- žavah, ki so bile doslej tradicional- ni uvozniki ameriških viškov, kot na primer države jugovzhodne Azije, Indija, LR Kitajska, nekatere ameriške države itd. Edini velik uvoznik hrane v svetovnih relaci- jah ostaja Sovjetska zveza, sicer pa se po študiji ameriškega sekre- tarjata za kmetijstvo, potreba po uvozu hrane, razen v nekaterih af- riških državah, ki jih prizadeva kronična suša, v zadnjih letih stal- no manjša.

Uroš Lipušček

Vojaške skrivnosti naprodaj

WASHINGTON — Ameriško nevidno letalo, ki ga ne zaznavajo niti sovraž- nikovi radarji in ki je tako tajno, da ameriške vojaške oblasti nočejo priznati, da sploh obstaja, je sedaj na voljo vsem ameriškim državljanom — pojavilo se je namreč v trgovinah za modelizem in stane 9,95 dolarja. Model STEALTH F - 19, ki je v prodaji od konca junija, bo kmalu prekosil vse prejšnje rekorde pri prodaji igrač.

Podjetje Testor Corporation of Rockford iz Illinoisa je že prejelo naročila za več kot 100 tisoč primerkov. Ta trgovski uspeh je še enkrat vznemiril ameriške oblasti in ponovno razvnel polemiko glede tajnosti vojnih in drugih planov, ki se večkrat razvedejo po neznanih poteh. Zdi se celo, da se po modelu spoznajo nekatere tehnološke podrobnosti letala, ki ne bi smele priti v javnost.

Na zasedanju preiskovalne komisije je član kongresa Ron Wyden vprašal, kako je mogoče, "da članu kongresa ni dovoljeno zvedeti za tisto, kar je zdaj na očeh vsem v izložbah". Komentari vojaških oblasti pa še spodbujajo radoved- nost, saj se niso izjasnili niti zdaj, ko nevidno in "tajno" letalo lahko vsi kupijo; nasprotno, še vedno trdijo, da takega bombnika sploh ni.

Napovedujejo ponovno rekordno turistično leto

V Jugoslaviji zadovoljni s turistično letino

BEOGRAD — Turistična sezona v Jugoslaviji se pribli- žuje vrhuncu. Tako kot je bilo pričakovati, gostje množič- nejše prihajajo v letovišča, kjer jih je zdaj približno 980.000. Obisk tujih turistov se je približal lanskoletnemu, medtem ko je domačih gostov manj. Zdaj letuje približno 540.000 tujcev in okrog 440.000 domačih turistov. Ob jadranski oba- li je skupno blizu 830.000 turistov.

Hoteli, kampi in počitniški domovi so skoraj povsod polni gostov. Obisk pa se je izboljšal tudi pri zasebnikih. Agencijskih turistov, predvsem tujih, je približno toliko kot lani. Prodanih je sicer manj letalskih aranžmajev, zato pa

več avtobusnih in avtomobilskih. V Istri, na šibeniški rivieri in v večini mest na Črnogorskem primorju je turistov več kot v rekordnem lanskem letu. Na Slovenskem primorju ter na zadarski, makarski, dubrovniški in še nekaterih rivierah je gostov nekoliko manj, kot pred letom dni, vendar se tudi tam obisk izboljšuje.

Po podatkih Turistične zveze Jugoslavije v Slovenskem primorju letuje približno 18.500 turistov, v Istri in v Kvar- nerju pa blizu 400.000 gostov oziroma za 2 odstotka več kot lani v tem času, ko so zabeležili rekord. (dd)

Kmečka vojna

Riše:
Ž. LORDANIČ

22.

